ปลูกโลกดีงาม

มาทำบุญปลูกต้นไม้ สร้างป่าให้โลกและลูกหลาน
มาปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ บูชาคุณพระพุทธเจ้า
มาปลูกรมณีย์ในจิตใจและในแผ่นดิน

ปลูกโลกดีงาม

พระไพศาล วิสาโล และคณะ

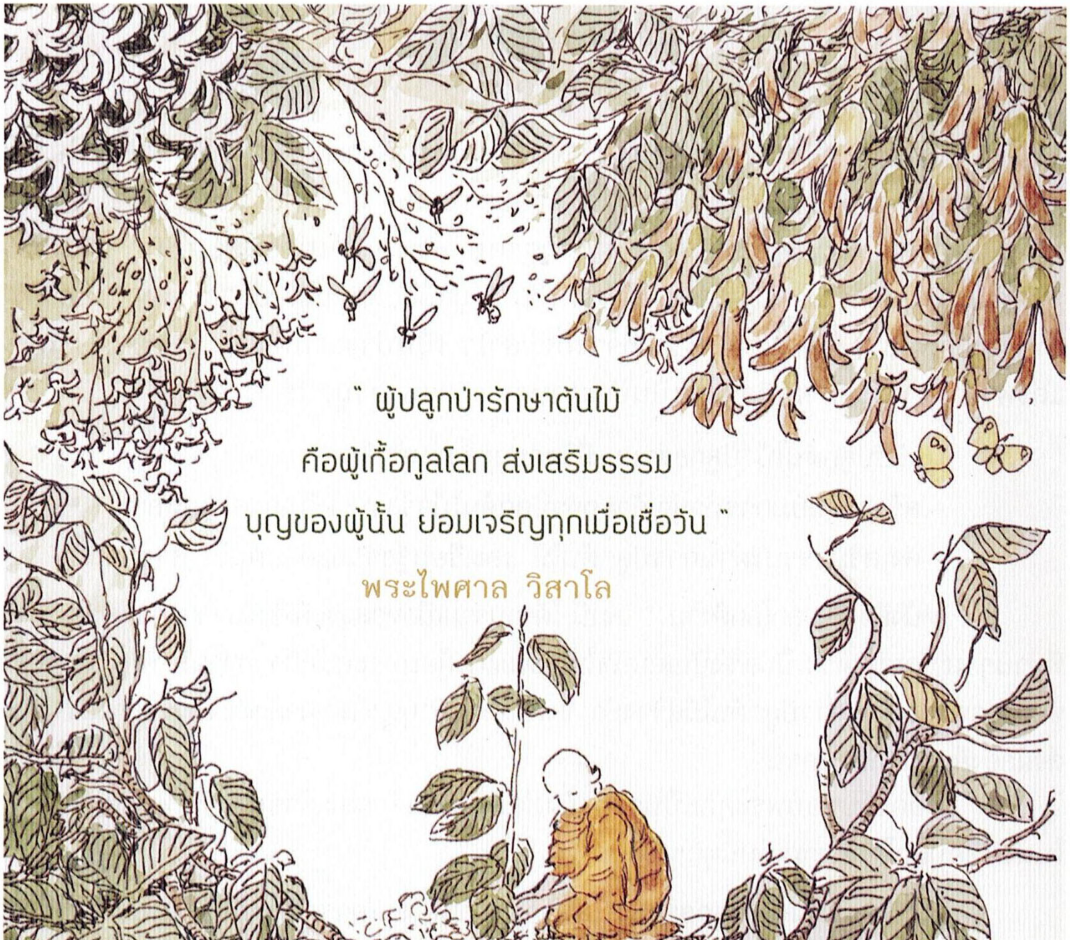

" ผู้ปลูกป่ารักษาต้นไม้
คือผู้เกื้อกูลโลก ส่งเสริมธรรม
บุญของผู้นั้น ย่อมเจริญทุกเมื่อเชื่อวัน "

พระไพศาล วิสาโล

คำนำ

" ต้นไม้คือลมหายใจของโลก
ปลูกต้นไม้คือสร้างลมหายใจให้โลก "

เริ่มแรก " โครงการทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม " ได้ก่อกำเนิดขึ้นเนื่องในมงคลวาระที่พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล มีอายุครบ ๖๐ ปี ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชา คือ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ซึ่งต่อมา ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น " โครงการปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ " และล่าสุดได้จัดตั้งเป็น " มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ " เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ โดยมีพระอาจารย์ชยสาโร เป็นประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา และพระอาจารย์ไพศาล วิสาโล เป็นประธานคณะกรรมการมูลนิธิ

มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ มีวัตถุประสงค์หลักคือ

- สร้างค่านิยมการทำบุญด้วยการปลูกต้นไม้สร้างป่าให้โลกและลูกหลาน
- ส่งเสริมธรรมะผ่านการปลูกต้นไม้ และเรียนรู้ธรรมะผ่านต้นไม้ ธรรมชาติ

หนังสือ " ปลูกโลกดีงาม " เล่มนี้ ได้รวบรวมเนื้อหาสาระที่เกิดขึ้นจากการจัดงานต่างๆ ที่ผ่านๆ มาโดยมุ่งหวังเป็นแรงบันดาลใจให้สังคมและผู้คนตระหนักถึง ความสำคัญและคุณค่าของการทำบุญด้วยการปลูกต้นไม้สร้างป่า ซึ่งเป็นการทำบุญที่โลกกำลังต้องการอย่างยิ่ง และส่งผลยั่งยืนถึงลูกถึงหลาน

ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งต่อพระคุณเจ้าและเจ้าของงานเขียนและบทกวีในหนังสือปลูกโลกดีงามเล่มนี้ทุกๆ ท่าน

มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ ไม่ปรารถนาเพียงแค่การรณรงค์ให้ผู้คนมาปลูกต้นไม้ปลูกป่าแบบเดิมๆ แต่มุ่งหวังตั้งใจให้ผู้คนมาร่วมกันสร้างประวัติศาสตร์การทำบุญ ประวัติศาสตร์การสร้างป่า มาปลูกโลกดีงามร่วมกัน

มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

คำปรารภ พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

มนุษย์เราเป็นหนี้บุญคุณต้นไม้มาก ต้นไม้ไม่เพียงให้ปัจจัยสี่แก่เราเท่านั้น แม้กระทั่งน้ำและอากาศ ซึ่งหล่อเลี้ยงชีวิตเราอยู่ทุกขณะก็ได้จากต้นไม้ ปราศจากต้นไม้เสียแล้ว แม้แต่กำเนิดของมนุษย์บนโลกใบนี้ย่อมมิอาจเกิดขึ้นได้เลย ต้นไม้นอกจากช่วยให้เรามีชีวิตอยู่รอดแล้ว ยังเกื้อกูลให้เรามีสุขภาพดีขึ้นด้วย มีการวิจัยพบว่า ผู้อาศัยในรัศมีหนึ่งกิโลเมตรรอบพื้นที่สีเขียว จะเจ็บป่วยด้วยโรคเหล่านี้น้อยกว่าที่อื่น ได้แก่ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน โรคหืด ไมเกรน โรคซึมเศร้า เป็นต้น นอกจากสุขภาพกายแล้ว สุขภาพใจก็ดีขึ้นด้วยหากเราอยู่ใกล้ต้นไม้ หรือแม้แต่เห็นสีเขียวขจี ของต้นไม้ ความเครียดในจิตใจจะผ่อนคลายเมื่อได้อยู่ท่ามกลางแมกไม้หรือนั่งพักในป่าใหญ่

ต้นไม้ช่วยนำความสงบและสดชื่นแจ่มใสให้แก่จิตใจของเรา นี้คือเหตุผลสำคัญที่พระพุทธองค์ แนะนำให้พระสาวกทั้งหลายทำความเพียรในป่า ภาวนาใต้โคนไม้ อันที่จริงแม้กระทั่งพระพุทธองค์ ก็ทรงปฏิบัติเช่นนั้นด้วยพระองค์เอง จนบรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ ไม่ใช่เรื่องบังเอิญที่การตรัสรู้ ของพระองค์เกิดขึ้นใต้ต้นไม้ และไม่ใช่เรื่องบังเอิญอีกเช่นกันที่พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ในอดีต (และอนาคต) ล้วนตรัสรู้ใต้ต้นไม้

ต้นไม้มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการก่อกำเนิดและจรรโลงพุทธศาสนา เราชาวพุทธจึงควรสำนึก ในบุญคุณของต้นไม้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันการรักษาป่าอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอแล้ว เพราะป่า ถูกทำลายลงไปเรื่อยๆ เราจึงควรช่วยกันปลูกต้นไม้กันให้มากขึ้นด้วย เพื่อทดแทนส่วนที่ถูกตัดทำลาย สำหรับชาวพุทธ การปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา เป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง ไม่ผิดหากจะกล่าวว่าปลูกต้นไม้ คือปลูกธรรมะ รักษาป่าคือรักษาธรรม ทั้งต้นไม้และธรรม ล้วนเป็นสิ่งที่จรรโลงโลกให้งดงาม และยังทำให้จิตใจของเรางดงามด้วย

วันวิสาขบูชา นอกจากเป็นวาระที่ชาวพุทธทั้งหลายพึงระลึกถึงการตรัสรู้ของพระพุทธองค์แล้ว ควรน้อมนึกถึงความสำคัญของต้นไม้ที่มีส่วนช่วยให้เกิดการตรัสรู้ของพระองค์ด้วย ดังนั้น นอกจาก การทำบุญด้วยทาน ศีล ภาวนาแล้ว เราควรทำบุญด้วยการปลูกต้นไม้ในวาระอันสำคัญนี้ด้วย หากการทำบุญดังกล่าวกลายเป็นประเพณีของชาวพุทธ โลกนี้จะน่าอยู่ และผู้คนจะมีความสุขมากขึ้น

สารบัญ

คำปรารภ พระไพศาล วิสาโล ๓

คติธรรมปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ สมเด็จพระสังฆราช ๖

ขอให้ความร่มเย็นแก่โลก พระชยสาโร ๗

รมณีย์ที่เรา ๘

ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ วิสาขบูชา ๑๐

คำภาวนา เดินเพื่อรมณีย์ที่ใจ ๑๒

คำปณิธานปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ พระไพศาล วิสาโล ๑๓

โองการคารวะดิน น้ำ ฟ้า ป่า เขา ว.วชิรเมธี ๑๔

รวมบทกวีปลูกโลกดีงาม ๑๕

- ตะวัน จันทร์ดาว
- พรชัย แสนยะมูล
- ปะการัง
- ชมัยพร แสงกระจ่าง
- เป้ สีน้ำ
- ดร.สิทธิชัย ปริญญานุสรณ์

แผ่นดินงดงามเพราะความดีที่ไม่หวังผลตอบแทน ๒๓

ข้อธรรม-คำคม ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ ๒๔

- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตโต)
- หลวงพ่อคำเขียน สุวัณโณ
- พระชยสาโร
- พระไพศาล วิสาโล

ข้อคิด-คำคม ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ ๓๗

- รตต.วิชัย สุริยุทธ - ปู่สอน กล้าศึก
- ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม - พ่อเลี่ยม บุตรจันทา
- นางบุญรอง บุญเกลี้ยง - ยุทธนา ปลื้มปัญญา
- ประภากร วทานยกุล - ช่อผกา วิริยานนท์
- ศิรพันธ์ วัฒนจินดา - ทรงกลด บางยี่ขัน
- อารยา พยุงพงศ์ - โจน จันได
- จิตตวนา - วัชรี ศิริเวชวิวัฒน์

ทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม ๗๒

- พระไพศาล วิสาโล
- พ่อคำเดื่อง ภาษี
- หงษ์จร เสน่ห์งามเจริญ
- นพ.บัญชา พงษ์พานิช
- ประสาน อิงคนันท์

TREE TALK : เรื่องจริงจากใจนักปลูกโลกดีงาม ๘๐

- โจน จันได
- ครูบาสุทธินันท์ ปรัชญพฤทธิ์

มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ ๙๘

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของมูลนิธิ ๑๐๑

ธรรมะจากดอกบัว พระไพศาล วิสาโล ๑๐๓

ต้นไม้แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ๒๙ พระองค์ ๑๐๖

คติธรรมสมเด็จพระสังฆราช

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

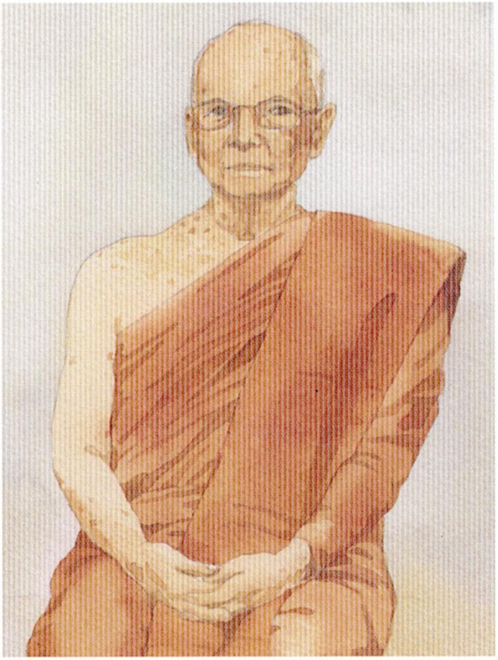

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงอานิสงส์แห่งการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาไว้ใน " วนโรปสูตร " ว่า " บุญย่อมเจริญ ทั้งกลางวันและกลางคืนตลอดกาลทุกเมื่อ แก่ชนผู้ปลูกสวนไม้ดอก ไม้ผล ปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา สร้างสะพาน โรงน้ำ บ่อน้ำ และศาลาที่พักอาศัย ทั้งชนเหล่านั้นยังตั้งอยู่ในธรรม สมบูรณ์ด้วยศีล ย่อมเป็นผู้ไปสวรรค์ " ดังนั้น ชนผู้ปลูกต้นไม้ ให้ร่มเงา และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ ย่อมเป็นผู้มีความเจริญสุข ด้วยบุญญานุภาพ คอยจรรโลงชีวิตอยู่เสมอ

ผู้มีปัญญาพินิจเนื้อหาของ "วนโรปสูตร" อย่างถ่องแท้ จะพบว่าเงื่อนไขสำคัญอีกสองสถานที่พระพุทธองค์ประทานเป็นหลักการไว้ อันจะยังให้การปลูกต้นไม้เป็นสาธารณประโยชน์ สามารถก่อบุญที่เจริญงอกงามสูงยิ่งขึ้นกว่าทานมัย คือการที่ผู้ปลูกต้นไม้นั้นต้อง "ตั้งอยู่ในธรรม" และ "สมบูรณ์ด้วยศีล" ด้วย จึงขอให้ทุกท่านจงรักษากายและวาจาให้ตั้งมั่นอยู่ใน ศีล และอบรมเจริญปัญญาให้สอดส่องถ่องแท้ในธรรม เพื่อบุญกิริยาวัตถุอีกสองสถานนอกเหนือจากทานมัย กล่าวคือศีลมัยและภาวนามัย จักได้ถึงพร้อมบริบูรณ์

ขออนุโมทนาบุญกิริยาของผู้จัดทำและผู้สนับสนุนโครงการปลูกต้นไม้ปลูกธรรมะทุกท่าน และขออำนวยพรให้โครงการดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์อันดีงามที่ตั้งไว้ทุกประการ

ขอให้ความร่มเย็นแก่โลก

พระอาจารย์ชยสาโร

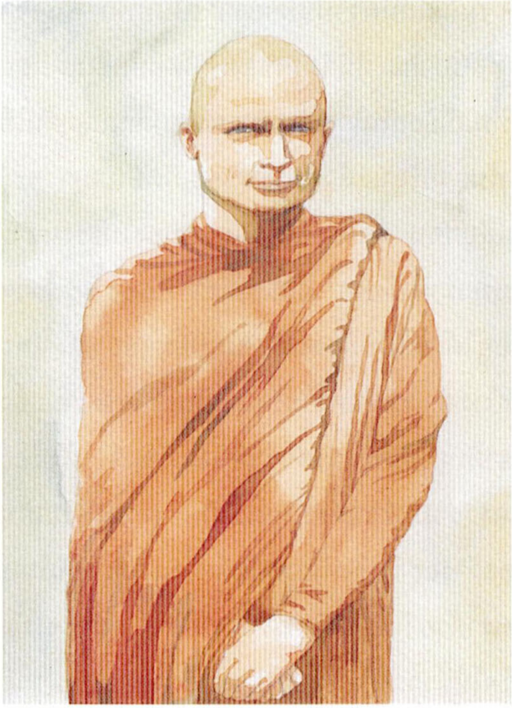

ต้นไม้มีบุญคุณต่อเรามาก
ต้นไม้กรองอากาศและช่วยลดมลภาวะ
ต้นไม้ดูดกลืนคาร์บอนไดออกไซด์
และปล่อยออกซิเจนให้เราหายใจ

ต้นไม้ให้อาหาร
ต้นไม้ให้ร่มเย็น
ต้นไม้ให้ความสวยงาม

พระพุทธเจ้าประสูติใต้ต้นไม้
พระพุทธเจ้าตรัสรู้ใต้ต้นไม้
พระพุทธเจ้าปรินิพพานใต้ต้นไม้

เมื่อต้นไม้มีบุญคุญต่อเรา
มากมายหลายประการเช่นนี้
จึงสมควรยิ่งที่เราตอบแทนบุญคุญ
ด้วยการปลูกและดูแลต้นไม้
เพื่อความสุขความเจริญ
ของสิ่งที่มีชีวิตในโลกนี้ทั้งหลาย
ตลอดกาลนาน

รมณีย์ที่เรา พระอาจารย์ชยสาโร

รมณีย์ก็ร่มรื่นนั่นแหละ อยู่ในที่สบาย ออกจากที่ร้อนมาอยู่ที่เย็น ต้นไม้เป็นธรรมชาติที่ให้ร่มเย็นแก่เรา ให้รมณีย์แก่เรา อยู่ใต้ต้นไม้ก็ทำให้มนุษย์เราอยู่สบาย ทั้งๆ ที่ข้างนอก ดินฟ้าอากาศร้อนระอุ อยู่ใต้ต้นไม้ก็มีความสุขได้ อยู่ได้ รมณีย์ก็มีความหมายว่า เป็นที่พัก พ้นจากความร้อน ความทรมาน และก็เป็นที่เย็น ที่สบาย ที่สัปปายะ ที่นี้จิตใจของเราโดยปกติก็เหมือนบรรยากาศ มันมีอากาศที่ร้อนระอุแห้งแล้ง เราสร้างที่รมณีย์อยู่ในใจด้วยพลังธรรมเหมือนปลูกต้นไม้อยู่ในที่ร้อน ก็ทำให้จิตรู้สึกชุ่มชื่น เบิกบาน เย็น พ้นจากร้อนแล้วจิตใจเราจะเกิดปัญญา จะรู้จะเข้าใจ จะแก้ความคิดผิดต่างๆ ต้องรู้สึกสบายเสียก่อน ต้องสงบเสียก่อน มองในธรรมชาติต้นไม้ให้ที่ร่มและให้โอกาส จิตใจที่ตั้งอยู่ในหลักธรรม เราจึงถือว่า "รมณีย์ที่เรา" คือความรู้สึกว่าจิตใจของตนเป็นที่ร่มเย็นเหมือนที่เราสัมผัสเวลาอยู่ใต้ต้นไม้แล้วลมพัดลมโชยมาอย่างนี้ และพยายามดูว่าชีวิตของเรามีความรู้สึกร้อนในเรื่องไหนบ้าง ถ้าเราเห็นความร้อนอยู่ในจิตใจชัดเจนแล้วความต้องการที่จะให้ที่เย็นก็จะปรากฏเป็นธรรมชาติเหมือนที่เรารู้ตัวว่าที่นี่มันร้อนจังให้ไปอยู่ในร่มดีกว่า เพราะฉะนั้นการตั้งสติแล้วก็ดูใจตัวเอง ว่ามันร้อนตรงไหนเราก็ต้องสร้างที่ร่มเย็นอยู่ตรงนั้น ทุกวันนี้ชีวิตของคนในเมืองอยู่กับสิ่งก่อสร้างอยู่กับสิ่งที่มนุษย์ผลิตขึ้นมาซะส่วนใหญ่ถ้าเราห่างเหินจากธรรมชาติมากก็มีผลต่อสุขภาพจิตเราด้วย ก็มีผลต่อสุขภาพกายด้วย เพราะฉะนั้นในการมีส่วนในการปลูกป่าก็เป็นส่วนกับการให้ชีวิตให้ชีวา ชีวิตชีวาเพราะสีเขียวของธรรมชาติ

การปลูกต้นไม้ ก็เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ว่าเป็นบุญที่นี้ถ้าเราปลูกต้นไม้พอเห็นต้นไม้ใหญ่นี่เราเป็นคนปลูกต้นไม้ต้นนี้ ดูมันงามเหลือเกิน มันก็เป็นความรู้สึกที่ดี ที่เรามีส่วนร่วม ให้การทำสิ่งมีชีวิตที่สวยงามอย่างนี้เกิดขึ้น การปลูกต้นไม้ก็ถือว่าเป็นกิจกรรมที่เรียกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาของโลก ลดปัญหาของโลก ถึงจะเป็นส่วนเล็กๆ น้อยๆ ก็ยังดีนะเราก็ทำส่วนที่เราทำได้ ปลูกต้นไม้คือให้ชีวิต ปลูกต้นไม้ให้ร่มเย็นปลูกต้นไม้แล้วทำให้เรารู้สึกว่าโลกเราน่าอยู่ขึ้น

รมณีย์ที่เรา พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

เย็นกายในร่มไม้ สุขใจในร่มธรรม

รมณีย์ภายนอก ทำให้เกิดความร่มเย็นภายใน และความร่มเย็นภายใน ในตัวมันเอง ก็มีคุณค่าอยู่แล้ว คือทำให้ไม่เครียด ไม่ทุกข์ และขณะเดียวกัน มันก็เป็นพื้นฐาน สำหรับการทำความดีต่อไป รมณีย์ความหมายดั้งเดิมเลยก็หมายถึง ความสงบสงัด ความร่มเย็น ร่มรื่น มันเป็นคำที่มีความหมายอย่างมากสำหรับชาวพุทธ เพราะเป็นสิ่ง ที่ดึงดูดให้พระพุทธองค์ได้เสด็จประทับเพื่อทำความเพียร และถ้าหากว่าเรารู้จักแสวงหา เข้าถึงสถานที่ที่รมณีย์ มันก็จะทำให้เราเกิดความสงบในจิตใจ และการทำความเพียร ของเราเพื่อการมีปัญญา เห็นในสัจธรรมก็เป็นไปได้ ถ้าเรารู้จักดูแลธรรมชาติให้ดี ทำให้เกิดความร่มรื่นของสิ่งแวดล้อม เราก็จะพบกับความเย็นกาย อันนี้เรียกว่า "เย็นกายในร่มไม้" แล้วก็จะนำไปสู่ความ "สุขใจในร่มธรรม" ได้ และร่มธรรมมันทำให้เรา เย็นใจสุขใจได้ทุกที่ ทุกเวลา ความร่มรื่นของสิ่งแวดล้อม หรือว่าสถานรมณีย์มันเป็น ปัจจัยสำคัญ มันจะไม่ใช่ความสงบใจชั่วคราว ถ้าเรารู้จักบำเพ็ญภาวนาใช้ความสงบใจ เพื่อการปฏิบัติธรรม เพื่อการบำเพ็ญภาวนา ฝึกจิตฝึกใจ มันก็จะเกิดร่มธรรมขึ้นมาในใจ และร่มธรรมก็จะคุ้มครองใจเราทุกที่ ไม่ว่าในยามสุขหรือในยามประสบกับความเจ็บ ความป่วย ในยามมี หรือยามเสีย ยามได้ หรือยามหมด ก็ยังเป็นปกติสุขได้ เพราะว่า อยู่ภายใต้อารักขาของร่มธรรม

ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ วิสาขบูชา

พระอาจารย์ชยสาโร

ต้นไม้ เป็นสิ่งมีชีวิตที่ให้ความร่มเย็น และสร้างบรรยากาศที่สงบวิเวก เอื้อต่อการฝึกจิตในขั้นสูง

คุณธรรมต่างๆ ที่พระสงฆ์ต้องการจะพัฒนา ก็จะเกิดขึ้นในป่าได้ง่ายกว่าที่อื่น ปลูกต้นไม้ก็มีส่วนในการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อพระพุทธศาสนาต่อไปด้วย วิสาขบูชาเราก็ถือหลัก ทาน ศีล ภาวนา ในการรักษาศีล เราก็ถือศีล 5 และศีล 8 ตลอดทั้งวันทั้งคืน ศีล 8 นั้นดีที่สุด เพราะการรักษาศีล 8 นั้น เป็นการซ้อมกิริยาของพระอริยเจ้า และพระอรหันต์ แม้แต่พระพุทธเจ้า

ปีนี้เราจึงมีกิจกรรมพิเศษเพิ่มในการปลูกต้นไม้ ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมานี้ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อความสงบร่มเย็น ไม่ใช่ของพระสงฆ์อย่างเดียว แต่ฆราวาสก็ต้องการที่สงบเงียบเหมือนกัน ยิ่งในโลกปัจจุบันที่วุ่นวายเหลือเกิน การที่เรามีที่ที่เราสามารถออกจากสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคย มาอยู่ในที่สงบเงียบบ้าง ก็ดีสำหรับสุขภาพจิตใจ และดีสำหรับผู้ที่ต้องการจะฝึกจิตตามหลักพุทธศาสนาด้วย

ความสงบร่มเย็นถือว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนควรจะให้ความสำคัญ แล้วตั้งเป็นเป้าไว้ในชีวิต ความสงบร่มเย็นที่เกิดจากการปลูกต้นไม้ และการอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมก็ส่วนหนึ่ง แต่นั่นก็ยังเป็นปัจจัยสนับสนุน แต่ความสงบร่มเย็นอันแท้จริงจะเกิดขึ้นด้วยการปฏิบัติธรรม ด้วยการคอยขัดเกลาสิ่งไม่ดีไม่งามในจิตใจ ในการพัฒนาสิ่งดีงาม โดยเฉพาะในเรื่องการเจริญสติ การฝึกให้รู้ตัวทั่วพร้อม กลับมาหาตัวเองให้มากกว่านี้ หาเวลาที่จะปล่อยวางความยุ่งเหยิงทั้งหลายชั่วคราว เพื่อตั้งเข็มทิศชีวิต เพื่อจะได้รดน้ำสิ่งดีๆ ที่อยู่ในจิตใจให้ได้เจริญงอกงามเหมือนต้นไม้ใหญ่

ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ วิสาขบูชา

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

การปลูกต้นไม้ ถ้าเราปลูกเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเพื่อให้ผู้คนทั้งใกล้และไกล ได้ใช้สอย ให้สัตว์นานาชนิดได้มาใช้ประโยชน์ ถือเป็นการทำบุญ เป็นการเกื้อกูลผู้คน และสิงสาราสัตว์ให้เขาได้ประโยชน์ เพราะฉะนั้นถ้าเราปลูกต้นไม้กันมากๆ ก็เท่ากับว่า เรากำลังปลูกบุญของเราให้เจริญงอกงามด้วย

พระพุทธเจ้า เมื่อทรงแสวงหาทางดับทุกข์ เสด็จออกบวช พระองค์เลือกประทับที่ริมน้ำ เนรัญชรา เพื่อทำความเพียร เพราะทรงเห็นว่าเป็นถิ่นรมณีย์ คือเป็นที่ ที่ร่มรื่น ร่มเย็น สงบสงัด แล้วสุดท้ายพระองค์ก็ตรัสรู้ พระสัมมาสัมโพธิญาณก็ตรงถิ่นที่พระองค์ตัดสินใจ ประทับเพราะว่าเป็นถิ่นรมณีย์ ไม่ใช่เฉพาะพระองค์นี้เท่านั้น ทุกพระองค์ตรัสรู้ พระสัมโพธิญาณใต้ต้นไม้

มันไม่ใช่ความบังเอิญ ที่พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ตรัสรู้ใต้ต้นไม้ เพราะอะไร เพราะต้นไม้ ให้ความร่มเย็น ทีแรกก็เย็นกายก่อน ต่อไปก็เย็นใจ และความเย็นใจนี้ น้อมจิตให้ เกิดปัญญารู้แจ้งเห็นธรรม พระสงฆ์สมัยก่อนท่านปลูกต้นไม้ ทำให้วัดวาอาราม เป็นที่รมณีย์ เพราะฉะนั้น จึงบอกว่าการปลูกต้นไม้ ถ้าเราปลูกและทำให้เกิดความร่มรื่น รื่นรมย์ หรือว่าสงบสงัด มันช่วยให้ธรรมะในใจเราเจริญงอกงามได้ง่ายขึ้น การปลูกต้นไม้ การรักษาป่า ช่วยทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เป็นสัปปายะ ทำให้เกิดถิ่นรมณีย์ที่ช่วยให้ การปฏิบัติธรรม หรือว่าการรักษาธรรมในใจเรา เป็นไปได้ง่าย สะดวกขึ้น เพราะฉะนั้น ก็ถือว่า ถ้าเราอยากจะทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เราก็ต้องช่วยกัน ปลูกต้นไม้ รักษาป่า สร้างถิ่นรมณีย์ให้มากขึ้น

จะพูดก็ได้ว่าปลูกป่าปลูกต้นไม้ ก็คือการปลูกธรรมะ รักษาป่าคือการรักษาธรรม วันแห่ง การตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เกิดขึ้นได้เพราะมีต้นไม้ มีป่า มีถิ่นรมณีย์ เป็นที่สัปปายะ เช่นนั้นก็ควรจะใช้โอกาสนี้ ระลึกถึงบุญคุณของต้นไม้ บุญคุณของธรรมชาติที่ช่วยเกื้อกูล ให้มีพระพุทธศาสนา

คำภาวนา เดินเพื่อรมณีย์ที่ใจ

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

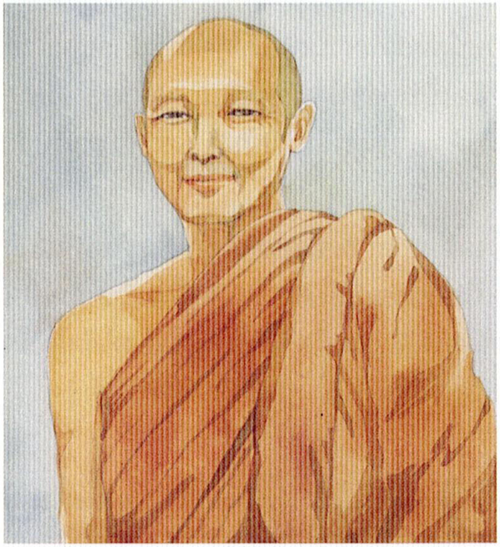

ทุกย่างก้าวบนเส้นทางนี้
เราจะเดินด้วยความสงบ
อย่างมีสติ
เพื่อสันติสุขในใจเรา
เราจะเคลื่อนกายด้วยความรู้สึกตัว
ไม่ปล่อยใจให้ไหลไปในอดีต
หรือลอยไปในอนาคต
เพื่อสัมผัสรับรู้ถึงความสงบเย็นภายใน
ช่วยหล่อเลี้ยงใจให้เบิกบาน
และมีพลังในการทำสิ่งดีงาม
เราจะเดินด้วยความสำนึกในบุญคุณ
ของต้นไม้ สายลม และธรรมชาติทั้งมวล
ที่ให้ความร่มรื่นและร่มเย็นแก่เรา
จากความเย็นกายสู่ความเย็นใจ
ขอให้การเดินอย่างสงบของเราในวันนี้
ช่วยน้อมนำธรรมะภายในให้ตั้งมั่น
เกิดความร่มรื่นกลางใจที่ยั่งยืน
เพราะถึงแม้โลกภายนอกจะร้อนรุ่ม
แต่ใจย่อมสงบเย็นเสมอ
เมื่ออยู่ในร่มธรรม

คำปณิธาน " ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ "

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

ด้วยความตระหนักว่าป่านั้นมีคุณอนันต์ ให้อากาศ น้ำ และอาหาร
บำรุงเลี้ยงชีวิต ชุบชูจิตให้แช่มชื่นเบิกบานและผ่อนคลาย
เยียวยากายและใจให้หายเหนื่อยล้า สรรค์สร้างธรรมชาติให้เป็นรมณียสถาน
เปิดเผยสัจธรรมให้ใจได้แจ้งประจักษ์ พวกเราทั้งหลายจึงขอตั้งปณิธานว่า
จะช่วยกันปกปักรักษาป่าให้คงอยู่ ปลูกเสริมเติมป่าให้งอกงามแผ่ขยาย
นำสีเขียวกลับคืนสู่ผืนดินเป็นนิจ ไม่ว่าใกล้หรือไกล
ที่สวนตัว หรือที่สาธารณะ จะปลูกต้นไม้และดูแลให้เติบใหญ่ทุกเมื่อ
เพื่อเป็นบุญสนองคุณโลกและเกื้อกูลสรรพชีวิต
จะตั้งจิตอธิษฐานทุกครั้งที่ปลูกต้นไม้ว่า

พุทธังผลาผล นกเกาะเป็นบุญ คนกินเป็นทาน
ธัมมังผลาผล นกเกาะเป็นบุญ คนกินเป็นทาน
สังฆังผลาผล นกเกาะเป็นบุญ คนกินเป็นทาน
นอกจากปลูกเองแล้ว จะชักชวนญาติมิตรให้ร่วมทำบุญนี้ด้วย
ขออานิสงส์แห่งบุญนี้ อำนวยให้โลกนี้งดงามน่าอยู่
สรรพชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข
พระศาสนาเจริญมั่นคงและยั่งยืน
สาธุ สาธุ สาธุ

โองการคารวะดิน น้ำ ฟ้า ป่า เขา

ว.วชิรเมธี

สาธุ สาธุ โอกาสะ
คารวะดินน้ำฟ้าป่าแลเขา
แม่คงคาแม่ธรณีที่รักเรา
ด้วยเศียรเกล้าขออภัยจากใจจริง

ข้าน้อยนี้ในนามมนุษยชาติ
ผู้เขลาขาดความเข้าใจในทุกสิ่ง
อหังการ์ว่ามนุษย์สุดพรายพริ้ง
ประเสริฐยิ่งกว่าสัตว์สรรพอัประมาณ

แลเพราะขาดปวงปรีชามาแต่ต้น
เราจึงด้นดุ่มทำลายอย่างไพศาล
ชำเราโลกโตรกผาสุธาธาร
ทรมานดินน้ำฟ้าชั่วตาปี

อยู่กับดินทำลายดินสิ้นทั้งโลก
เติมสารโศกพิษซ้ำน้ำบัดสี
กินกับป่าโค่นป่าประดามี
คนอัปรีย์โลกอับปางอย่างยับเยิน

สาธุ สาธุ โอกาสะ
คารวะดินน้ำฟ้าป่าเขาเขิน
ข้าน้อยนี้ขออภัยในล่วงเกิน
ใคร่ขอเชิญทุกสิ่งสรรพรับขมา

ในโลกนี้ไม่มี “ สิ่งแวดล้อม ”
ทุกสิ่งน้อมเนาในโยงใยหนา
เพราะสิ่งนี้ มีสิ่งนี้ จึ่งมีมา
ทั้งโลการวมเป็นหนึ่งที่ถึงกัน

ปลูกโลกดีงาม

ตะวัน จันทร์ดาว

ปลูกฝัน ปลูกรัก ปลูกหวัง

ปลูกพลัง ปลูกสุข ปลูกสดใส

ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ ปลูกใจ

ปลูกไว้ ให้โลก ดีงาม

ปลูกโลกดีงาม

พรชัย แสนยะมูล

พุทธะประสูติใต้ต้นไม้
พุทธะตรัสรู้ได้ใต้ไม้ต้น
พุทธะปรินิพพานผ่านจิตตน
ใต้มิ่งไม้มงคล ชนตื่นรู้

ปลูกต้นไม้ ให้ร่มเงา งดงามนัก
ปลูกต้นไม้ ให้นกพัก ให้รักอยู่
ปลูกต้นไม้ ให้ดอกผล ดลฤดู
ปลูกต้นไม้ ให้เช้าตรู่ ตระหนักธรรม

รักษ์ต้นไม้ ใจร่มเย็น เห็นใจร่ม
รักษ์ต้นไม้ เห็นใจลม พรมชื่นฉ่ำ
รักษ์ต้นไม้ เห็นใจฟ้า ใจดิน – น้ำ
รักษ์ต้นไม้ เห็น 'ใจทองคำ' ใจงามดี

มอบอากาศบริสุทธิ์คืนสู่โลก
มอบดอกโมกข์ มอบดอกไม้ ให้ทุกที่
มอบดอกรัก ดอกเมตตา ดอกปรานี
มอบให้กันวันนี้ ปลูกโลกดีงาม

ปล. ดอกโมกข์ในที่นี้ ไม่ใช่ดอกโมกทั่วๆ ไป ที่ไม่มี 'ข์' แต่ดอกโมกข์ ที่มี 'ข์' หมายถึง ดอกไม้แห่งความหลุดพ้น

ปลูกโลก-ปลูกใจ

ปะการัง

กวี นักเขียน นักแต่งเพลง

ไม่ต้องเดิน เข้าป่า ไปปลูกป่า
พ้นชายคา หน้าบ้าน ก็หว่านได้
เมล็ดพันธุ์ พืชสวน มวลดอกไม้
ปลูกอะไร ก็ปลูกไป ตามใจตน

ไม่ต้องข้าม ขอบฟ้า ไกลสุดฟ้า
อยู่ตรงหน้า ริมทาง ข้างถนน
ยังเหี่ยวแห้ง ยืนแล้งไร้ น้ำใจคน
พึ่งแค่ฝน ทนแต่ฝุ่น กรุ่นกลิ่นควัน

อยากปลูกโลก ทั้งโลก ให้งามงด
ต้องหมั่นรด น้ำพรวนดิน เมล็ดฝัน
ปลูกที่ไหน ก็ได้คุณ ค่าเท่ากัน
สิ่งสำคัญ ต้องปลูกใจ ให้สำนึก!

ปลูก

ชมัยภร แสงกระจ่าง
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ๒๕๕๗

ค่อยค่อยแกะฝักชรามองหาเม็ด
นับเม็ดเสร็จมีเท่าไรจะใช้หมด
ตั้งกระถางวางใจให้งามงด
แล้วเทดินกะกำหนดให้พอดี
ค่อยเจาะดินใส่เม็ดทีละเม็ด
พิถีพิถันราวเป็นเพชรเก็จก่องสี
เอาดินกลบจนสนิทปิดรูมี
แล้วรดน้ำแต่ละทีด้วยเบามือ
เฝ้ารอวันเวลากว่าจะงอก
บางวันถึงพร่ำบอก งอกยังหือ
ค่อยรดน้ำต่อไปใจเต้นฮือ
พอดินปริร้อง "อื้อฮื้อ...เม็ดงอกแล้ว"
เหมือนความดีต้องระวังตั้งสติ
กว่าดินปริงอกได้ ต้องแน่แน่ว
กว่าเป็นต้นเขียวขจีดีพราวแพรว
ต้องปลูกฝังอย่างผ่องแผ้วแล้วรอคอย

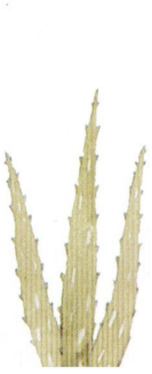

ปลูกต้นไม้ได้บุญ

เป้ สีน้ำ

ต้นไม้ที่เธอปลูกไว้
ออกราก และใบงอกงาม
ผลิบานใต้แสงตะวัน
แตกกิ่งก้านใต้แสงจันทร์
เติบโตผ่านวันเวลา
ต้นไม้ที่เธอปลูกไว้
ด้วยใจรัก และศรัทธา
คือคุณค่าอันยิ่งใหญ่
ตอบแทนเป็นลมหายใจ
แบ่งปันไว้ให้โลก
มาปลูกต้นไม้กันเถิด
ผลบุญอันประเสริฐจะเกิดผล
เมื่อต้นไม้ยืนต้น
สรรพสัตว์ และคนได้อาศัย
มาปลูกต้นไม้กันเถิด
ผลบุญอันประเสริฐ แผ่กว้างไกล
มาปลูกต้นไม้ในหัวใจ
ปลูกต้นไม้ได้บุญ
มาปลูกต้นไม้ในหัวใจ
ปลูกต้นไม้ได้บุญ

ปลูกโลกดีงาม

ดร. สิทธิชัย ปริญญานุสรณ์

ปลูก ต้นไม้ให้ร่มห่มโลกทั่ว
ปลูก ความดีทิ้งความชั่วที่มัวหมอง
ปลูก บนดินปลุกสำนึกระลึกตรอง
ปลูก บนใจไทยทั้งผองต้องใจตน

โลก มีสิ่งดีดีมีค่านัก
โลก ที่ชนรู้จักโลกรักฝน
โลก ชุ่มชื่นเย็นฉ่ำในกมล
โลก มีฝน ฝนชุ่มโลกโศกมลาย

ดี ที่สุดจริงแท้คือหลักธรรม
ดี เช่นฟ้าชื่นฉ่ำหลังฝนหาย
ดี เกิดเพราะคนปลูกป่าละอบาย
ดี เช่นแสงสูรย์สายในไพรพฤกษ์

งาม วิจิตรธรรมะพุทธองค์
งาม เพราะธรรมยังคงได้รู้สึก
งาม แห่งแสงพระธรรมอันล้ำลึก
งาม เพราะตรึกตรองข้อธรรมอันฉ่ำเย็น

หัวอกต้นไม้

ดาบตำรวจวิชัย สุริยุทธ

ฉันเกิดมาน้อยใจในชีวิต หรือเป็นเพราะพรหมลิขิตให้อับเฉา
กำเนิดในโลกาชะตาเรา ได้แต่เอ็นดูเขาเราบรรลัย
ฉันเป็นสิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่ง มนุษย์สัตว์ได้พึ่งพาและอาศัย
เป็นโอสถรักษาโรคาภัย อีกทั้งให้เยื่อใยห่มห่อตน
ฉันเป็นแหล่งอาหารอันล้ำเลิศ เลี้ยงชีวิตท่านแต่เกิดไม่เคยบ่น
ให้ประโยชน์สารพัดแก่สัตว์คน สร้างแหล่งน้ำเรียกฝนให้ร่มเงา
ถ้าสมควรตัดฉันไปใช้คุ้มค่า ฉันก็ไม่เคยว่าพวกโง่เขลา
ถ้าตัดไปไม่คุ้มค่าป่าบางเบา ช่างโง่เขลาสิ้นคิดสร้างพิษภัย
อันประโยชน์ต่างๆ ทางตรงอ้อม ชีวิตฉันนั้นพร้อมยอมพลีให้
แต่เมื่อพวกท่านตัดฉันไป โปรดเลี้ยงดูลูกฉันให้เติบใหญ่แทน
ช่วยกันปลูกฉันไว้ให้โตใหญ่ แล้วดูแลต่อไปด้วยหวงแหน
หากตัดลูกปลูกหลานฉันมาแทน โลกเนืองแน่นด้วยแมกไม้จึงหายตรม
หากพวกฉันสูญสลายไปจากโลก ความวิบัติวิปโยคคงทับถม
ไร้ที่อยู่ไร้หยูกยาพาตรอมตรม อีกอาหารเครื่องนุ่งห่มหาไหนกัน
หากจะคิดทำลายฉันนั้นจงคิด เพราะฉันคือชีวิตของพวกท่าน
จะโค่นถากถางป่าหรือเผาฟัน ก็เหมือนฆ่าชีวิตท่านเช่นกันเอย

หัวใจไม่หยุดฝัน

ตะวัน จันทร์ดาว

จงสร้างสิ่งดีงามตามใจฝัน
จงทุ่มเทมุ่งมั่นสู้ฟันฝ่า
จงยึดมั่นยืนหยัดในศรัทธา
จงหาญกล้าก้าวไปให้สุดฝัน

Dare To Dream จงกล้าที่จะฝัน

ทุกความสำเร็จล้วนเริ่มต้นจากความฝัน

Dare To Do จงกล้าที่จะทำ

ลงมือทำคือคำตอบ
ทุกความสำเร็จล้วนต้องลงมือทำ

ปรารถนาดีวันปีใหม่

ต้นไม้ สายน้ำ

ปรารถนาดีดีปีใหม่นี้
ขอให้มีชีวีที่สดใส
มีความสุขทุกทุกลมหายใจ
ฝันสิ่งใดได้ดังที่หวังไว้
ปรารถนาเมืองไทยไม่ไร้ป่า
ปรารถนาสายน้ำสะอาดใส
มีอากาศบริสุทธิ์ได้หายใจ
เป็นของขวัญปีใหม่ให้ทุกคน

แผ่นดินงดงาม
เพราะความดีที่ไม่หวังผลตอบแทน

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

ใช่หรือไม่ว่าถ้าโลกนี้งดงามและน่าอยู่

นั่นก็เพราะบุคคลนิรนามทั้งหลาย

ซึ่งทำความดีโดยไม่หวังผลตอบแทน

และไม่ประสงค์แม้แต่จะเป็นที่รู้จัก

ขออย่าได้ลังเลใจที่จะทำความดี แม้จะไม่มีคนรับรู้

ทุ่งหญ้าและป่าใหญ่งดงามได้ก็เพราะ

ดอกไม้นานาพรรณพร้อมจะบานสะพรั่ง

โดยไม่สนใจว่าจะมีคนมาชื่นชมหรือไม่

แผ่นดินนี้จะงดงามเพียงใด

หากความดีในจิตใจของทุกคน

พร้อมที่จะเปล่งประกายให้ปรากฏ แม้ว่าจะไม่มีคนเห็นก็ตาม

“ ถิ่นรมณีย์ คือที่ตั้งต้นของพระพุทธศาสนา ”

“ อริยชนมีชีวิต มีสังคม ที่ชื่นชมรมณีย์ ”

“ เมื่อคนมีธรรม

ชีวิตก็งาม สังคมก็ดี ธรรมชาติก็เป็นรมณีย์ ”

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
(ป.อ. ปยุตฺโต)

ชนเหล่าใด ปลูกสวน ปลูกป่า สร้างสะพาน

จัดที่บริการน้ำดื่ม และบึงบ่อสระน้ำ ให้ที่พักอาศัย

บุญของชนเหล่านั้น ย่อมเจริญงอกงาม ทั้งคืนทั้งวัน ตลอดทุกเวลา

ชนเหล่านั้น ผู้ตั้งอยู่ในธรรม ถึงพร้อมด้วยศีล

เป็นผู้เดินทางสวรรค์

พระพุทธเจ้า

" วิหาเร การเย รมฺเม "
พึงสร้างที่พระอยู่อาศัย ให้เป็นรมณีย์

พระพุทธเจ้า

เกณฑ์ต่ำสุดของถิ่นรมณีย์ คือ มีน้ำอุดม ร่มรื่นด้วยพฤกษา
พระพุทธศาสนาเน้นความสำคัญของถิ่น-ที่อาศัยมาก
การสรร (เลือกสรร-จัดสรร) และสรรค์ (สร้างสรรค์) ถิ่น-ที่อาศัย
ให้เป็นรมณีย์ ที่สดชื่น รื่นรมย์ ชุบชูชีวิต ชื่นกายชูใจ

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
(ป.อ. ปยุตฺโต)

“ ชาวพุทธผู้นำ ทำบุญแรกคือ ทำถิ่นให้เป็นรมณีย์
บุญใหญ่อันสำคัญคือช่วยกันทำชุมชนให้อยู่กันดี ”

“ เห็นได้ชัดว่า การทำบุญ หรืองานบุญ (บุญกรรม) ในเรื่องมฆมาณพ หรือตำนานพระอินทร์นี้ เน้นการทำความดีด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ ช่วยกันจัดสรรถิ่นอาศัยให้เป็นรมณีย์ ร่วมกันสร้างสรรค์ชุมชนให้สงบร่มเย็น ให้ทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยดี โดยที่แต่ละคนก็ทำชีวิตของตนให้ดีงาม ”

“ ทุกคนควรร่วมกันดูแลรักษา ตั้งแต่พื้นดิน ผืนน้ำ ถนนหนทาง หมู่ไม้ขึ้นไปจนถึงแผ่นฟ้า ให้สะอาด เรียบร้อย งดงาม สงบ ร่มรื่น เป็นรมณีย์ที่ชื่นกายชูใจ ให้ได้ยลได้ยินสัมผัสแล้วโน้มนำใจน้อมไปในกุศลธรรม เช่น สดชื่น ผ่องใส สงบ อ่อนโยน เป็นที่โอบอ้อมอันเอื้อต่อการอยู่ดี โดยมีการพัฒนาชีวิต จิตใจ และปัญญาให้เจริญงอกงามยิ่งขึ้นไป ”

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
(ป.อ. ปยุตฺโต)

หลวงพ่อคำเขียน สุวัณโณ

" ป่าเป็นมิตรที่ซื่อสัตย์สุจริตที่สุด "

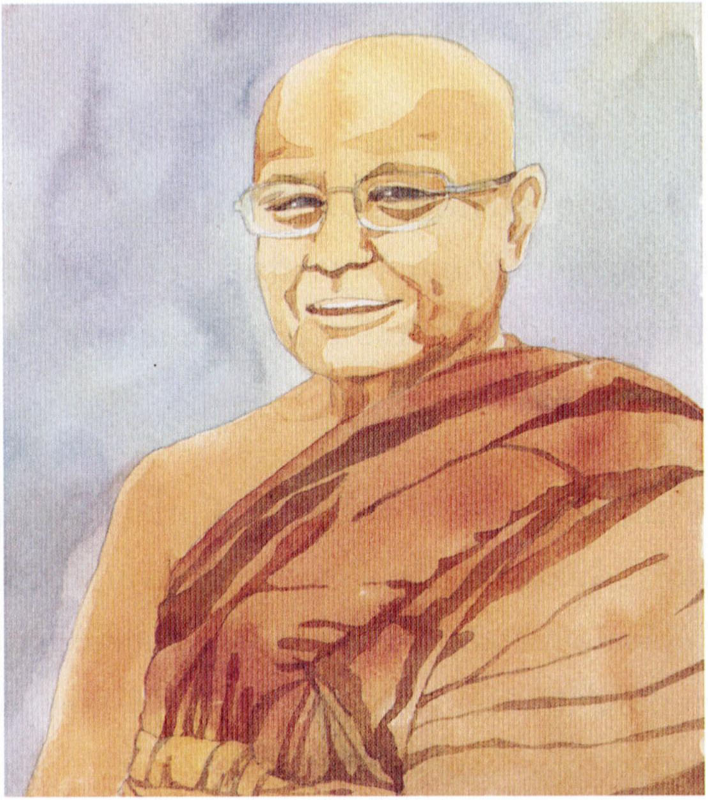

" ชีวิตหลวงพ่อนี่ ซีกหนึ่งก็รักษาธรรมชาติอนุรักษ์ธรรมชาติ
อีกซีกหนึ่งก็ต้องสอนธรรมะ สอนกรรมฐาน
เจียดให้ป่าครึ่งหนึ่ง เจียดให้ผู้คนอีกครึ่งหนึ่ง "

" พระพุทธเจ้าเกิดใต้ต้นไม้

ตรัสรู้ใต้ต้นไม้

ปรินิพพานก็ใต้ต้นไม้

ถือว่าพุทธศาสนา

เป็นศาสนาที่ผูกพันกับต้นไม้ตั้งแต่สมัยพุทธกาล "

ชยสาโร ภิกขุ

"การปลูกต้นไม้

เป็นกิจกรรมที่เป็นบุญ เป็นกุศล

การปลูกต้นไม้ แล้วถ้ารักษาด้วย

ก็สามารถให้ความสุข

ให้ประโยชน์หลายสิบปี ร้อยปี

เป็นการทำความดีที่เหมาะสม งดงาม

เป็นการทำบุญที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้"

ชยสาโร ภิกขุ

“ ในที่แสงแดดแรงกล้า

ต้นไม้ต้นเดียวให้ความร่มเย็นได้

ในที่เต็มไปด้วยความเห็นแก่ตัว และความก้าวร้าว

ผู้ที่ฝึกจิตใจของตนดีแล้ว

สามารถให้ความร่มเย็นแก่โลกได้เหมือนกัน”

ชยสาโร ภิกขุ

“ การทำบุญสร้างป่า
เป็นสิ่งที่โลกกำลังต้องการอย่างยิ่ง
และส่งผลยั่งยืนถึงลูกหลาน ”

“ ถ้าความรักหมายถึงการให้
ต้นไม้ก็รักมนุษย์และโลกมาก
เพราะต้นไม้ให้สิ่งที่ดีงามมากมาย
แก่มนุษย์และโลก ”

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

" ธรรมชาติอันสงบร่มรื่น

คือจุดกำเนิดของพระพุทธศาสนา "

พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ล้วนตรัสรู้ใต้ต้นไม้

พระพุทธเจ้าในอดีตทุกพระองค์ตรัสรู้ใต้ต้นไม้

พระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันตรัสรู้ใต้ต้นไม้ (ต้นโพธิ์)

พระพุทธเจ้าองค์ต่อไปในอนาคต คือ

พระศรีอาริย์ (ยุคพระศรีอาริย์)

ก็ตรัสรู้ใต้ต้นไม้ (ต้นกากะทิง / ต้นกระทิง)

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

" ในยุคที่ธรรมชาติถูกทำลาย ป่าหดหาย

บุญอย่างหนึ่งที่เราต้องระดมทำกันก็คือ การอนุรักษ์ธรรมชาติ และฟื้นฟูป่า รวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้มากขึ้น ซึ่งไม่เพียงก่อคุณประโยชน์ทางกายเท่านั้น หากยังส่งผลดีต่อจิตใจของผู้คน เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับชาวพุทธ คือ เป็นการรักษาถิ่นรมณีย์ให้เป็นสถานที่เกื้อกูลต่อการบำเพ็ญภาวนาเพื่อเสริมสร้างธรรมในใจของผู้คนอันเป็นการสืบต่อพระพุทธศาสนาอย่างหนึ่ง "

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

“ ต้นไม้คือมิตรที่มีบุญคุณ ”

“ ปลูกต้นไม้คือปลูกธรรมะ รักษาป่าคือรักษาธรรม ”

“ ปกป้องป่าคือหน้าที่ของชาวพุทธ ”

จิตอาสา

“ เป็นจิตที่พร้อมจะสละเวลา แรงกาย และสติปัญญา
เพื่อสาธารณประโยชน์
เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี ”

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

นอกจากการทำบุญตามประเพณีในโอกาสสำคัญ เช่น วันเกิด
วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชาหรือวันปีใหม่
ด้วยการใส่บาตร ถวายสังฆทานแล้ว เราควรทำบุญ
ด้วยการปลูกต้นไม้เพื่อสร้างความร่มรื่น ให้แก่สถานที่
และความเบิกบานใจให้แก่ตนเองด้วย

หากคนไทยนิยมทำบุญด้วยการปลูกต้นไม้
จนกลายเป็นประเพณีทั้งประเทศ เมืองไทยจะเขียวขจี
และผู้คนจะมีความสุขมากขึ้น ประเพณีดังกล่าว
จะเกิดขึ้นได้ง่าย หากมีค่านิยมอีกประการหนึ่ง
เกิดขึ้นควบคู่กัน นั่นคือการมอบต้นไม้เป็นของขวัญ
เพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งน้ำใจและความปรารถนาดี
ไม่ว่าในวาระสำคัญของชีวิตหรือของพระศาสนา

นี้คือการทำบุญที่มีอานิสงส์มาก เป็นบุญที่ให้ทั้งประโยชน์ตน
เป็นประโยชน์ต่อชนรุ่นหลัง และช่วยสร้างโลกนี้ให้ดีงาม น่าอยู่
จึงเป็นบุญที่เราควรหมั่นทำเป็นนิจ

ต้นไม้ที่รัก

ยิ่งรู้จักยิ่งรักกัน
ยิ่งนานวันยิ่งรักมั่น
ยิ่งรักจริงยิ่งผูกพัน
ยิ่งรักกันนิรันดร์กาล

ต้นไม้ สายน้ำ

รักเธอมากต้นไม้

รักเธอมากจากใจจริงยิ่งกว่ารัก
รักเธอมากรักรักรู้บ้างไหม
รักเธอมากที่สุดสุดหัวใจ
รักเธอมากกว่าใครในจักรวาล

ต้นไม้ สายน้ำ

“ ผมจะปลูกต้นไม้ไปจนกว่าผมจะตาย ”

“ ไม่สำคัญว่าเราจะเก่งหรือฉลาดมากแค่ไหน
แต่สำคัญว่าเรามีอุดมการณ์ และใช้ชีวิตที่ดีงามมากแค่ไหน”

“ ปัญหาต่างๆ ของเมืองไทย เรามีผู้รู้มากมายไปหมด
แต่ที่ขาดก็คือคนปฏิบัติ ขาดคนทำ ขาดคนที่จะลงมือแก้ปัญหา ”

“ ผมเป็นปฏิบัติกร
เพราะเชื่อว่าตัวอย่างที่ดี มีค่ามากกว่าคำสอน ”

ร.ต.ต. วิชัย สุริยุทธ (ดาบวิชัย)

“ อยากให้ชาวบ้านเลิกหาอยู่หากิน มาสร้างอยู่ทำกิน
เปลี่ยนจากการทำนาปีอย่างเดียว มาปลูกพืชสวนนาป่า
ทำทุ่งให้เป็นป่า ทำนาให้เป็นสวน ”

“ ปลูกต้นไม้ในที่ดินที่มีให้มากๆ
เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่ดิน ที่ดินก็เปรียบเหมือนกระปุกเก็บเงิน
การปลูกต้นไม้ก็เหมือนการหยอดเงินใส่กระปุก
ยิ่งหยอดมากก็เก็บเงินได้มาก ”

ร.ต.ต. วิชัย สุริยุทธ (ดาบวิชัย)

การปลูกต้นไม้เป็นการทำบุญ
ที่ถูกต้องและดีอย่างยิ่ง
ผลที่เกิดตามมาจะเป็นผลที่ยั่งยืน
เป็นประโยชน์ถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน

ร.ต.ต. วิชัย สุริยุทธ (ดาบวิชัย)

“ ผมทำเพื่อความสุขของผู้อื่น
ผมทำให้คนที่ไม่รู้ คนที่เสียโอกาสยากไร้ ”

“ ผมมีความสุขในสิ่งที่ผมทำ ไม่ได้หวังสิ่งตอบแทน
ผมมีความสุขทุกขั้นตอน มีความสุขตั้งแต่เตรียมเมล็ดพันธุ์
หยิบจอบ ขี่รถ ขุดดิน
จนปลูกเสร็จ
ผมมีความสุข แค่นี้ก็พอแล้ว ”

ร.ต.ต. วิชัย สุริยุทธ (ดาบวิชัย)

“ เราต้องขยันอย่างฉลาดและปราศจากอบายมุข
เราต้องพึ่งตนเองให้ได้อย่างมีศักดิ์ศรีไม่เบียดเบียนใคร
ความทุกข์ของเพื่อนบ้านคือภารกิจที่เราต้องร่วมแก้ไข ”

“ เชิดชูคนดีที่เสียสละเวลาเพื่อส่วนรวมโดยเริ่มต้นที่ตัวเอง
ไม่เรียกร้องความช่วยเหลือจากใคร
มีพลังในการทำความดีโดยไม่ย่อท้อ
และการทำงานหนักคือดอกไม้ของชีวิต ”

ร.ต.ต. วิชัย สุริยุทธ (ดาบวิชัย)

“ ธรรมะคือการลงมือทำ ลงมือปฏิบัติ
การกระทำที่เป็นประโยชน์แก่โลก แก่ส่วนรวม คือธรรมะ ”

“ การปลูกต้นไม้เป็นการทำความดีเพื่อโลกแล้ว
ยังนำมาซึ่งความสุขที่แท้จริงของชีวิต
ปู่จึงไม่รู้ว่าจะหยุดปลูกต้นไม้ไปทำไม
ในเมื่อมันช่างอิ่มอกอิ่มใจอย่างนี้ ”

“ ปู่ตั้งปณิธานไว้ว่า จะปลูกต้นไม้ไปจนกว่าสังขารจะไม่ไหว ”

ปู่สอน กล้าศึก

" ต้นไม้คุยไม่เป็น พูดไม่ได้ มีแต่ให้
มนุษย์และสัตว์ต้องการอย่างไร ต้นไม้ให้หมด "

" ต้นไม้เป็นสิ่งสำคัญของโลก มีประโยชน์มหาศาล
เป็นที่พึ่งพิงของสรรพสิ่ง "

" ต้นไม้ตอนมีชีวิตอยู่ก็มีประโยชน์มหาศาล
จนตายแล้วก็ยังสร้างประโยชน์มากมายได้อีก
ต้นไม้นี่ดีจริงๆ "

ปู่สอน กล้าศึก

" การปลูกต้นไม้คือการปฏิบัติธรรม "

"ลูกๆ หลานๆ ทุกคน
ปู่อยากให้ลองปลูกต้นไม้คนละต้นสองต้น
แล้วคอยดูพัฒนาการของมัน
หลังจากนั้นเมื่อต้นไม้เติบใหญ่
แล้วลองดูว่าลูกหลานรู้สึกอย่างไร
ถ้าไม่ลงมือทำเราจะไม่รู้เลยว่า
ความสุขที่แท้จริงจากธรรมชาติเป็นเช่นไร
ลองดูนะ ลองดู"

ปู่สอน กล้าศึก

“ วนเกษตรไม่ใช่แค่คนปลูกต้นไม้
มีกินเป็นพื้นฐาน
มีสวัสดิการยามเฒ่าชรา
มีความหลากหลายคล้ายป่าธรรมชาติ
สามารถก่อเกิดวิสาหกิจชุมชน
มีกินตลอดชีวิต ”

“ วนเกษตรไม่ใช่การกลับไปหาอดีต แต่เป็นการกลับคืนสู่รากเหง้า
สืบทอดคุณค่าดั้งเดิมของการพึ่งตนเอง และนำไปสู่ความเป็นอิสระ ”

ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม

" ชาวบ้านอย่างพวกเรา ก็สามารถมีบำเหน็จบำนาญให้ตัวเองได้
ด้วยการปลูกต้นไม้ ปลูกไปๆ จนต้นไม้เหล่านั้นโตใหญ่
ก็จะกลายมาเป็นเงินบำเหน็จบำนาญให้พวกเรา "

" วนเกษตรเป็นเรื่องง่าย แทบไม่ต้องใช้ความรู้อะไรเลย
อาจจะลำบากในปีแรกๆ เพราะต้องลงทุนและดูแลเอาใจใส่
แต่ยิ่งนานวันเข้าเท่าใดก็ยิ่งสบายขึ้นเท่านั้น
จนอยากเรียกว่าเกษตรนั่งกินนอนกิน "

ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม

" การทำวนเกษตร คือ การปฏิบัติธรรม "

" เกษตรสมัยใหม่ ยิ่งทำยิ่งจน
ยิ่งต้องลงทุนสูงขึ้น ยิ่งต้องออกแรงมากขึ้น
วนเกษตรตรงกันข้าม
ยิ่งทำแผ่นดินและสวนป่าก็ยิ่งอุดมสมบูรณ์ "

" เกษตรกรจะต้องรู้จักตนเอง รู้จักเรียนรู้
เพื่อพึ่งตนเองให้ได้อย่างมีศักดิ์ศรี
พึ่งตัวเองหมายถึงมีสวัสดิการและความมั่นคง
ให้กับชีวิตของตนเองในปัจจุบันจนถึงอนาคต "

ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม

“ ที่ดินก็เปรียบเหมือนสมุดบัญชีเงินฝาก
การปลูกต้นไม้ก็เหมือนการฝากเงินเข้าสมุดบัญชี
เรายิ่งปลูกต้นไม้มากที่ดินหรือสมุดบัญชีของเราก็ยิ่งมีเงินมาก”

“ ถึงวันนี้ผมกับเมียมีบำนาญเรียบร้อยแล้ว
เป็นต้นไม้ใหญ่
คนละไม่ต่ำกว่า 500 ต้น ”

พ่อเลี่ยม บุตรจันทา

" การเลิกอบายมุข เลิกทำเกษตรเชิงเดี่ยว
เปลี่ยนมาปลูกต้นไม้ทำวนเกษตรได้ให้ชีวิตใหม่แก่ผม
เป็นชีวิตใหม่ที่อยู่ดีมีความสุขมาก
นึกเสียดายว่าทำไมเราไม่ทำอย่างนี้มาตั้งนาน "

"ผมตั้งปณิธานไว้ว่า ผมจะปลูกต้นไม้ทุกๆ วัน วันละ 3 ต้น
เหมือนที่กินข้าววันละ 3 มื้อ
จะปลูกไปจนกว่าผมจะเดินไม่ไหว "

พ่อเลี่ยม บุตรจันทา

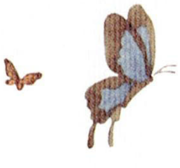

“ สีเขียวของต้นไม้ คือสีแห่งความสุข ”

ภราดา ดร.เดชาชัย ศรีพิจารณ์

“ ต้นไม้เป็นธรรมชาติที่เราสร้างได้

เป็นทรัพยากรที่เราสร้างได้เอง

ผมว่าต้นไม้คือชีวิต ”

ดร.เกริก มีมุ่งกิจ

“ การปลูกต้นไม้ ใครๆ ก็ทำได้

ถ้าอยากทำบุญ แล้วคิดไม่ออกให้ปลูกต้นไม้ ”

“ การปลูกต้นไม้ ไม่ต้องคิดเยอะ ให้ปลูกเลย

ได้กุศลชาตินี้ทันที ชาติหน้าสืบไป เป็นนาบุญอย่างยิ่ง ”

นางบุญรอง บุญเกลี้ยง

“ การปลูกต้นไม้คือการพักผ่อน
คือความสุขของชีวิตผม ”

“ ต้นไม้คืออนุสาวรีย์ที่มีชีวิต
เวลาต้นไม้โต
เราสามารถชี้ให้ลูกให้หลานดูและบอกเขาได้ว่า
ต้นไม้เหล่านี้คือต้นไม้ที่พ่อปลูก ”

ยุทธนา ปลื้มปัญญา

“ ผมมีความสุขที่ได้ปลูกต้นไม้ มีความสุขทุกขั้นตอน ตั้งแต่ตอนเริ่มตระเวนหาที่จะปลูก พบที่แล้วก็จินตนาการเห็นภาพต้นไม้ใหญ่ขึ้นมาแทนที่รกร้างว่างเปล่า นึกแล้วก็มีความสุข กลับมาเตรียมต้นกล้าไม้และปุ๋ยต่างๆ ก็มีความสุข ตอนลงมือปลูก จนปลูกเสร็จก็มีความสุข ตอนรดน้ำดูแลจนเขาแตกใบเติบโตก็มีความสุข จนกระทั่งเขาเติบใหญ่ดูแลตัวเองได้ ทุกครั้งที่ผ่านที่เห็นก็มีความสุข เป็นความสุขให้ทุกคน ความสุขที่ไม่หวังผลตอบแทน”

ยุทธนา ปลื้มปัญญา

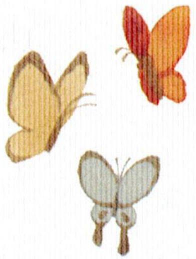

“ ยอมเกิดเป็นไส้เดือนกิ้งกือในแผ่นดินที่คนรักต้นไม้
ดีกว่าเกิดเป็นคนในแผ่นดินที่เกลียดชังต้นไม้ ”

“ สถาปัตยกรรมที่ดี หรือบ้านที่ดีต้องมีต้นไม้ให้ร่มเงา
ให้เรื่องจิตใจจิตวิญญาณ อันนี้เป็นมิติเบื้องต้น
แต่อีกมิติหนึ่งถ้าจะมองให้ลึก
ต้นไม้สำคัญกว่างานสถาปัตยกรรมหรืออะไรอื่นทั้งหมด
เพราะต้นไม้คือสถาปัตยกรรมที่พระเจ้าสร้างขึ้น ”

ประภากร วทานยกุล

“ ครอบครัวเรารักต้นไม้ทุกคน เพราะคุณพ่อจะสอนและอบรมลูกๆ ให้รู้จักคิด ถ้ารู้จักคิด รู้จักแยกแยะอะไรควรไม่ควร เรื่องธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่เราเคารพและหวงแหน ”

“ คุณพ่อท่านค่อยๆ สะสมรวบรวมต้นไม้หลากพันธุ์จากที่ต่างๆ บ้างเป็นต้น บ้างเป็นเมล็ด ค่อยๆ ฟูมฟักจนเป็นป่าที่ร่มรื่นกลางกรุง ที่แสนวุ่นวาย และเป็นคำสั่งเสียที่ขอให้เก็บต้นไม้พวกนี้ไว้ให้อยู่ ตราบจนชั่วลูกชั่วหลาน ”

ประภากร วทานยกุล

“ การปลูกต้นไม้คือการสร้างชีวิต

เพื่อให้ชีวิตของต้นไม้มาสร้างชีวิตคน และเป็นร่มเงาให้กับชีวิตอื่นๆ

มันเป็นบุญที่ยิ่งใหญ่มาก เป็นอานิสงส์ที่ยืนยาว ”

“ เพียงแค่ปลูกวันนี้ สิ่งที่งอกงามของต้นไม้

จะช่วยสรรพชีวิต ไม่ใช่แค่ชีวิตเรา

แต่ทุกชีวิตที่เข้ามาเกี่ยวข้องได้หมดเลย ”

ช่อพกา วิริยานนท์

“ การปลูกป่าเป็นการทำบุญอย่างหนึ่ง

เวลาที่เรารู้สึกว่าได้ทำบุญ

มันเหมือนได้ทำบางสิ่งบางอย่างแล้วมีความสุข

ไม่ได้หวังผลว่าบุญนั้นมันจะทำให้ชีวิตเราเจริญรุ่งเรือง

นำพาให้ร่ำรวย มีชื่อเสียง

บุญสำหรับนุ่น คือความสุข ความสงบ ”

ศิรพันธ์ วัฒนจินดา (นุ่น)

“ มันรู้สึกได้จริงๆ เวลาเราทำอะไรสักอย่างที่เราไม่ได้หวังผล

มันคือความสุข

ดังนั้นการปลูกป่าสำหรับนุ่นมันคือความสุขอย่างหนึ่ง

ถ้าถามว่าการปลูกป่าคือการทำบุญไหม มันใช่มากเลย ”

“ บอกเลยว่า การปลูกต้นไม้เท่ากับทำบุญ

อยากให้ลอง อย่างฟังที่นุ่นพูดอาจจะนึกภาพไม่ออก

ต้องลองทำดู แล้วนุ่นว่า

คุณอาจจะสัมผัสความมหัศจรรย์เล็กๆ ได้ ”

ศิรพันธ์ วัฒนจินดา (นุ่น)

“ ปลูกต้นไม้ มันไม่ใช่แค่ทำให้โลกเย็นขึ้น

ไม่ใช่แค่สร้างออกซิเจนในอากาศ

แต่นุ่นว่ามันได้หลายๆ อย่าง การได้อยู่กับตัวเอง

ตั้งแต่คุณกำลังจะปลูกมันลงในผืนดิน สิ่งที่เกิดขึ้นคือ

คุณสามารถสังเกตการเคลื่อนไหวของร่างกายตัวเอง

การเคลื่อนไหวของมือ

การตักดิน เอาต้นไม้วาง กลบดิน รดน้ำ

เวลาที่เราไม่ได้คิดเรื่องอื่น จิตเรานิ่งอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ไม่มีภาวะความทุกข์ ความฟุ้งซ่าน

มันเป็นเรื่องที่ดีมากเลย แล้วเวลาที่เราทำโดยที่เราไม่ได้หวังว่า

สิ่งนี้มันจะนำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรือง มันยิ่งสบาย ”

ศิรพันธ์ วัฒนจินดา (นุ่น)

“ การทำบุญด้วยการปลูกป่าเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถทำได้
ไม่จำเป็นต้องเป็นพื้นที่ใหญ่โต เป็นแค่พื้นที่เล็กๆ ในบ้านคุณก็ได้
เลือกต้นไม้ที่คุณชอบ และคิดว่าคุณจะได้ประโยชน์จากมัน
ผมเชื่อว่าเมื่อต้นไม้เติบโตงอกงามขึ้น
เราจะมีความสุขมากๆ กับการได้เห็นสิ่งนั้น ”

“ การปลูกป่าสร้างป่าเป็นการทำบุญจริงๆ
เพราะว่าต้นไม้เป็นสิ่งที่มีแต่ให้ ต้นไม้เป็นผู้ให้
เราสามารถเรียนรู้การเป็นผู้ให้จากต้นไม้ได้
ดังนั้น การปลูกป่าจึงเหมือนกับการได้สร้างอะไรบางอย่าง
ซึ่งได้ทำหน้าที่มอบสิ่งดีๆ ให้กับผู้อื่นต่อไป ”

ทรงกลด บางยี่ขัน

“ เราพยายามส่งเสริมให้ลูกได้อยู่กับธรรมชาติ
แล้วก็ได้เห็นขั้นตอนกว่าต้นไม้จะเติบโต
ต้องทำอย่างไรกับต้นไม้บ้าง ต้องดูแลอย่างไรบ้าง ”

“ นอกเหนือจากการปลูกต้นไม้
สิ่งสำคัญหนึ่งที่ได้เรียนรู้คือเรื่องการฝึกสติ
เราต้องดูแลตัวเราเอง ดูแลโลกไปพร้อมกัน
มีสติที่จะใช้ชีวิต ที่จะคิด ที่จะพูด แล้วก็กระทำ ”

“ เรามีพันธะสัญญาที่จะต้องดูแลต้นไม้ที่เราปลูกอยู่ให้ดียิ่งขึ้น
แล้วก็ต้องปลูกให้เยอะขึ้น เยอะขึ้น
ตามแต่โอกาสและกำลังที่เราจะทำได้
ทำบุญด้วยการสร้างป่าย่อมได้บุญแน่นอน ”

อารยา พยุงพงศ์

"จริงๆ แล้ว "ทำป่า" มันง่ายกว่า "ทำนา"
และก็สร้างรายได้มากกว่าทำนา
และเป็นรายได้ที่ยั่งยืน ยาวนานมาก

ป่าเป็นคำตอบครับ
ป่าคือการเกษตรที่ง่ายที่สุด
ของคนที่ไม่อยากตากแดดตากฝน
ไม่อยากทำงานหนัก
แต่อยากมีรายได้ที่มั่นคงและถาวร
ป่าคือคำตอบ "

โจน จันใด

“ ป่า ” จริงๆ ไม่ใช่พืชชนิดเดียว มันต้องมีพืชระดับสูง ระดับกลาง
ระดับเตี้ยเรี่ยดิน และระดับใต้ดินอีก
ป่าจริงๆ ต้องมีความหลากหลาย
ฉะนั้นถ้า “ทำป่า” เราจะมีรายได้มากกว่า “ทำนา”
และก็ทำงานน้อยกว่าทำนาเยอะมาก

“ มันคือปัญหาทางความคิด
ที่คนรุ่นเก่าคิดไม่ทัน คิดไม่ออก
คนรุ่นเก่าจะมองไม่เห็นเลยว่าปลูกป่าแล้วจะกินอะไร
ซึ่งมันเป็นความคิดที่ผิดเพี้ยนมาค่อนข้างยาวนาน
เพราะเราถูกสอนมาผิดๆ ว่า
เวลาปลูกอะไรต้องปลูกชนิดเดียว ”

โจน จันได

" การปลูกต้นไม้เพียงต้นหนึ่ง
แล้วดูแลให้ต้นไม้นั้นเติบใหญ่
ให้มนุษย์และสรรพสัตว์
ได้พึ่งพาอาศัยใช้ประโยชน์
ย่อมได้บุญได้อานิสงส์มาก "

" จงเป็นหมือนดั่งต้นไม้
ที่ให้ร่มเงาแก่สรรพสัตว์โดยไม่เลือก
ให้ร่มเงาแม้แต่คนที่กำลังโค่นต้นไม้นั้นอยู่ "

จิตตวนา

" ไม่มีคนต้นไม้อยู่ได้ ไม่มีต้นไม้คนจะอยู่ได้ไหม "

" ความอัศจรรย์ดีงามของต้นไม้คือ
แม้เราปลูกต้นไม้ในที่ดินของเรา และปลูกเพื่อตัวเราเอง
แต่โลก ผู้คนอื่นๆ และสรรพสัตว์ก็ได้รับประโยชน์จากต้นไม้
ที่เราปลูกพร้อมๆ กันไปด้วย "

" ในบรรดาสิ่งมีชีวิตทั้งหมดบนโลกใบนี้รวมทั้งมนุษย์ด้วย
ต้นไม้เป็นสิ่งมีชีวิต
ที่เกื้อกูลโลกและสิ่งมีชีวิตอื่นๆ มากที่สุด"

จิตตวนา

ปลูกต้นไม้ = ทำบุญให้โลก ให้แผ่นดิน

ปลูกต้นไม้ = ปลูกบุญให้ตนเองและลูกหลาน

ปลูกต้นไม้ = ทำบุญ ทำความดี

ปลูกต้นไม้ = ปลูกโลกดีงาม

จิตตวนา

ตั้งแต่เกิดมาในชีวิตคุณเคยปลูกต้นไม้สักต้นบ้างไหม?
คุณปลูกต้นไม้ครั้งสุดท้ายเมื่อใด ปลูกต้นอะไร?
คุณสนใจมาร่วมปลูกต้นไม้ให้โลกให้ตนเองและลูกหลานไหม?

การปลูกต้นไม้สร้างป่าไม่ควรเป็นภาระความรับผิดชอบ
ของราชการหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น
หากเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนทุกสาขาอาชีพ
ที่จะต้องร่วมด้วยช่วยกัน

จิตตวนา

“ ในยุคสมัยที่ผู้คนดิ้นรนเร่งรีบ
ทำอะไรก็อยากได้แบบเร็วๆ มาก ๆ
ทำแล้วก็จะมีคำถามในใจเสมอว่า
ทำแล้วฉันจะได้ผลประโยชน์อะไรบ้าง
น้อยคนนักที่จะถามว่า
ฉันทำแล้วโลกจะได้อะไร
และโลกจะเป็นเช่นไร ”

จิตตวนา

“ เวลาที่ดีที่สุดในการปลูกต้นไม้คือ เมื่อ 20 ปีที่แล้ว

และเวลาที่ดีรองลงมาคือ.... ตอนนี้ ”

สุภาษิตจีน

อยากมีความสุขชั่ววันคืนให้ดื่มเหล้า

อยากมีความสุข 5-10 ปีให้แต่งงาน

อยากมีความสุขชั่วชีวิตให้ปลูกต้นไม้

ขงจื้อ

“ การปลูกต้นไม้สร้างพื้นที่สีเขียว

คือวิธีที่ง่ายและยั่งยืนที่สุด

ในการแก้ปัญหาฝุ่นควัน และปัญหาโลกร้อน ”

องค์การอนามัยโลก

รมณีย์ที่เรา “ รมณีย์คืออะไร ”

คุณวัชรี ศิริเวชวิวัฒน์ : Managing Director : Good Things Happen

รมณีย์เป็นความรื่นรมย์ การมีความสุขกับสิ่งที่ทำ แปลงแรกที่เราทำก็ขุดกัน 4 คน เราได้ค้นพบว่า สุขแท้กับสุขเทียม สำหรับตัวเรามันมีอยู่จริงมัน ไม่ใช่แค่เสาร์ อาทิตย์ แต่คือทุกเช้า ทุกเช้าที่เราตื่นมา เดินมาหลังบ้านแล้วเราก็เห็น มีความรื่นรมย์กับสิ่งที่อยู่หลังบ้านเรา อยู่ใกล้ๆ เราทำให้เราสบายใจนะ ตอนลองทำก็สนุกแล้ว แต่ตอนเรามาลุ้นกับครอบครัวว่า มันจะขึ้นหรือไม่ขึ้น ทุกๆ เช้ามาดูกัน มันสนุกมากกว่าเหมือนเราหลุดออกจากโลกการทำงานของเรา วันที่เราจับดิน จับขี้วัว หรือแม้กระทั่งจับไส้เดือน เหมือนเราได้ Therapy บำบัดตัวเองตอนนี้มันกลายเป็นกิจกรรมที่ครอบครัวทำร่วมกันไม่ต้องออกไปเที่ยว ไม่ต้องรอพักร้อนแล้วก็รู้สึกว่าความสัมพันธ์ในบ้านมันดีมาก อยู่คอนโดก็ปลูกได้ ขอแค่เรามีใจ มีดิน มีน้ำ มีเมล็ดพันธุ์ แค่นี้ก็พอแล้ว

ตอนตัดกล้วย แล้วก็มาหั่นทีละชิ้นๆ ให้มันย่อยเป็นชิ้นเล็กๆ เพื่อเอาไปทำปุ๋ย เป็นวันที่เราได้อยู่กับตัวเอง เรื่องสติ สมาธิ เราไม่ต้องไปวัดเลยก็ได้ เมื่อก่อนตัวเราเองชอบคิดว่า เดี๋ยวถ้าฉันมีอันนั้นนะ ฉันจะมีความสุข แต่จริงๆ ความสุขมีได้เลย ตั้งแต่วันนี้เห็นต้นไม้ค่อยๆ งอกออกมา เป็นความสุขที่พูดไม่ได้ และไม่ต้องรอ และก็ค่อยๆ รู้สึกว่า เราอยากปลูกต้นไม้ใหญ่บ้างหลังบ้านเรานี่ คือสถานที่รมณีย์ ไม่ต้องออกไปหาที่ไหน นี่ล่ะมันคือความรมณีย์ของครอบครัวเรา เราสร้างขึ้นมาได้ด้วยมือเราเอง

“ โลกดีขึ้นได้ถ้าเราไม่มัวแต่คิดและนั่งเฉย ”

มาร่วมกันสร้าง

ประวัติศาสตร์การทำบุญ

ประวัติศาสตร์การสร้างป่า

มาปลูกโลกดีงามร่วมกัน

ทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

การสร้างป่า เป็นการทำบุญอย่างไร? การทำบุญในพุทธศาสนามีความหมายกว้าง ไม่ได้หมายความเฉพาะมาถวายทานให้กับพระ หรือว่าสร้างโบสถ์สร้างวิหาร การทำความดี การทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็ถือเป็นการทำบุญ เช่น การปลูกป่า พระพุทธเจ้าเคยตรัสว่า " ผู้ใดสร้างสวน ปลูกป่า สร้างสะพาน จัดหาที่บริการน้ำดื่ม สร้างบ่อ ขุดสระน้ำ บุญของผู้นั้น ย่อมเจริญ ทั้งวันและทั้งคืน " พุทธพจน์นี้แสดงให้เห็นว่า การทำบุญในพุทธศาสนานั้นรวมไปถึงการทำประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วย และประโยชน์ของส่วนรวมเวลานี้ ที่กำลังหดหายไปเรื่อยๆ คือ "ป่า" เราสร้างสะพานกันเยอะแล้ว เรามีสิ่งอำนวยความสะดวกเยอะแล้วแต่ว่าสิ่งที่เรามีน้อยลงไปเรื่อยๆ คือ "ป่า" เพราะฉะนั้นถึงเวลาแล้วที่เราจะมาระดมกันทำบุญ ด้วยการสร้างป่าด้วยนอกเหนือจากการทำบุญในลักษณะอื่น ปลูกต้นไม้ ให้กลายเป็นป่าแล้ว ก็ช่วยรักษาให้เขียวให้สะพรั่ง อันนี้จะเป็นการทำบุญที่มีอานิสงส์มาก

เราจะ... ปลูกโลกให้ดีงามได้อย่างไร?

เราเริ่มจากการใช้ชีวิตของเราไม่ให้ไปก่อปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมให้ชีวิตของเราทำให้เกิดมลภาวะน้อยที่สุด นั่นหมายความว่า เวลาเราจะซื้ออะไร จะใช้สอยสิ่งใด ก็พยายามทำให้เป็นขยะให้น้อย การสร้างความสะดวกสบายให้กับเรา ก็อย่าให้เป็นการผลาญพร่าทรัพยากรหรือว่าสิ้นเปลืองพลังงาน เมื่อเราเริ่มใช้ชีวิตให้อ่อนโยนต่อสิ่งแวดล้อม มีมลภาวะน้อย เราก็เริ่มทำประโยชน์ให้กับส่วนรวมด้วยการปลูกป่า ด้วยการรักษาชุมชนของเรา จะเป็นหมู่บ้าน จะเป็นอำเภอ หรือแม้แต่โรงเรียน สถานศึกษาของเรา ให้เขียว ให้เป็นที่รมณีย์ร่มรื่น แล้วถ้ารวมกลุ่มกัน เพื่อผลักดันให้มีการอนุรักษ์ธรรมชาติอย่างครอบคลุมกว้างขวาง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ของเอกชน ไม่ต้องไปไกลถึงที่ที่เป็นป่าเสื่อมโทรมก็ได้ รอบบ้านเรา รอบชุมชนของเรา ในที่นาของเราก็ปลูกต้นไม้ยืนต้นแล้วก็พยายามขับเคลื่อนให้เกิดนโยบายที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม นโยบายอะไรที่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำลาย ทำให้เกิดมลภาวะทางอากาศ ทำให้น้ำเน่าเสีย ทำให้ทะเลแปดเปื้อน เราก็ต้องพยายามส่งเสียงคัดค้าน ทักท้วง เพื่อให้ธรรมชาติที่สะอาดบริสุทธิ์ยังคงอยู่ต่อไป

การตั้งปณิธานปลูกป่า สำคัญอย่างไร? เวลาเรามางาน ใครพูดเรื่องป่า เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติเราก็เห็นดีเห็นงาม แต่พอเรากลับไปบ้านเราก็ลืมมีหลายสิ่งหลายอย่างที่ดึงความสนใจของเราไปโซเชียลมีเดียเอย เฟซบุ๊คเอย หนังเอย เราก็เพลินกับความสนุกสนานจนลืมไปว่า ครั้งหนึ่ง หรือไม่กี่ชั่วโมงที่ผ่านมา เราอยากจะปลูกป่า เราอยากจะปลูกต้นไม้ การตั้งปณิธานเป็นการย้ำกับตัวเอง ภาษาพุทธคือเป็นการเสริมสร้างอธิษฐานบารมี อธิษฐานบารมีในที่นี้หมายความว่า ความตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่ใช่ขอ แต่ตั้งใจจะทำ ดังนั้น เมื่อเราได้ตั้งปณิธาน จะทำให้เราลืมเลือนความตั้งใจได้ยากขึ้น กลับไปบ้าน เมื่อเราจำได้ว่าเราตั้งปณิธานไว้ เราก็จะหาทาง หาเวลา หาโอกาสลงมือปลูกต้นไม้ ไม่ใช่เป็นแค่ว่าเห็นดีอยากจะทำ แต่จะมีความตั้งใจจะลงมือทำ แล้วก็ทำจนสำเร็จ เพราะฉะนั้นการตั้งปณิธานจึงสำคัญ จะทำอะไรต้องตั้งปณิธาน ตั้งสัจจะของจิต บางทีชาวบ้านเราก็เรียกว่าตั้งสัจจาธิษฐาน โดยเฉพาะเวลาทำสิ่งดีสิ่งยาก ต้องมีความตั้งใจเป็นพิเศษเพื่อไม่ให้หลงลืม เพราะเดี๋ยวนี้เราลืมง่าย เนื่องจากมีสิ่งที่ดึงเราไปเพลิดเพลินสนุกสนานเสียเยอะ จนลืมการทำสิ่งดีๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม พ่อคำเดื่อง ภาษี

เราต้องเข้าใจคำว่าบุญก่อน บุญไม่ใช่การไปเอานะ บุญคือการเสียสละออก เสียสละความเห็นแก่ตัวเสียสละความตระหนี่ถี่เหนียวของตัวเองออกไปนั้นคือบุญ อย่างเช่นเราปลูกต้นไม้เนี่ย มันไม่ใช่ปลูกเพื่อตัวเองจะไปเอา แต่เป็นการปลูกให้โลกให้แผ่นดินใช่มั้ย แล้วก็ ปลูกให้สรรพสิ่ง ให้เพื่อนคนอื่นๆ ด้วย อย่างเช่นการปลูกต้นไม้เนี่ยมันลดโลกร้อน มันลดให้คนตั้ง 7,000 กว่าล้านคน มันทำให้อากาศดีแก่คนทั้งโลก มันทำแล้วให้ลูกหลาน ให้อนาคตลูกหลาน ให้เป็นที่อาศัยของสรรพสิ่ง ของแมลง ของจุลินทรีย์ ของทุกสิ่งทุกอย่าง มันก็เลยเป็นการทำเพื่อให้คนอื่น นั้นคือบุญ ถ้าทำเพื่อตัวเองมันไม่ใช่บุญ ดังนั้นคือการทำให้คนอื่น ไม่ใช่ว่าไปเอาบุญ บุญคือการให้ การปลูกต้นไม้คือการให้ แต่ว่าอย่างอื่นส่วนมากมันไม่ได้ให้ มันมีเพียงแต่เอา นี่คือการปลูกต้นไม้ก็คือการทำบุญอย่างงี้ แล้วมันก็เป็นความดีงาม เป็นบุญที่ทำได้ไม่มีหมด ไม่มีทางหมดสิ้นเพราะมันเยอะมาก ทำได้ตลอดเวลา ทุกนาที ทุกโอกาส ทุกพื้นที่ ไม่เลือกว่าที่วัด หรือที่ใดๆ ในโลก

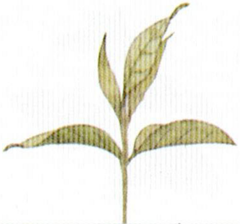

เราต้องพยายามกระตุ้นให้สำคัญทุกๆ งาน วันสำคัญไม่ใช่เฉพาะวันสำคัญระดับชาติ วันสำคัญระดับตัวเองก็มี อย่างเช่น วันเกิดของแต่ละคน วันเกิดของลูก วันเกิดของเมีย ของครอบครัว วันสำคัญของหมู่บ้าน แล้ววันสำคัญนั้นก็เอามาปรารภเรื่องต้นไม้เอามาเป็นเครื่องมือ อย่างว่าปลูกต้นไม้มันดีอย่างไร ทำให้ทุกคนตระหนักให้ความสำคัญของเรื่องการปลูกต้นไม้ ว่าถ้าปลูกต้นไม้มันเกิดประโยชน์มากมายก่ายกองต่อสรรพสิ่งทั้งหลายอย่างไร ถ้าทุกคนเข้าใจเรื่องนี้ มันก็จะเกิด เมื่อทำไปนานๆ เข้าลูกหลานเห็นตัวอย่างก็จะทำตาม ถ้ามันเป็นเรื่องที่ถูกต้อง มันต้องมีคนเริ่มก่อน คนเริ่มก่อนต้องชัดเจน ชักชวนคนเห็นสัจธรรมความจริงว่านี่มันดีอย่างไร เมื่อทุกคนตระหนักถึงความดีในเรื่องนี้ มันก็จะทำมากขึ้น แล้ววันสำคัญมันก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะวันสำคัญของคนนู้นคนนี้ วันสำคัญของโลก วันสำคัญของระดับจังหวัด วันสำคัญของอำเภอ วันสำคัญของหมู่บ้าน วันสำคัญของครอบครัว มันก็จะมีวันสำคัญอยู่ตลอดเวลา แต่วันที่สำคัญมากกว่านั้นก็คือ วันไหนที่ได้ลงมือปลูกต้นไม้นั้นแหละคือวันสำคัญที่สุด

ทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม คุณหงษ์จร เสน่ห์งามเจริญ

การทำบุญ ผมเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่เป็นความดี เป็นเรื่องบุญหมด แต่เราจะมาพูดถึงการปลูกป่าการปลูกต้นไม้ ผมคิดว่าการปลูกต้นไม้ หรือการปลูกป่านี่ คือการทำบุญต่อโลกมหาศาล มันไม่ใช่เพียงว่าจะเกื้อกูลเฉพาะคนที่ได้อาศัยต้นไม้ อาศัยร่มเงา แต่คนทั้งโลกจะได้ประโยชน์จากต้นไม้ เพราะต้นไม้รวมๆ กันจากคนทั้งโลกที่ช่วยกันปลูกนี่ รับรองว่ามันเกิดความร่มเย็นแน่นอน อันนี้คือบุญ สำคัญมากคือธรรมชาติกับมนุษย์ต้องอยู่ด้วยกัน

เมื่อธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ มนุษย์ก็จะอุดมสมบูรณ์

การที่เราจะให้โลกนี้น่าอยู่และงดงามได้ต้องเริ่มจากตัวเรา ครอบครัวเรา ญาติมิตรกัลยาณมิตรเราที่จะต้องมาช่วยกัน ผมเชื่อว่า คำพูดไม่กี่คำพูดบางทีมันเปลี่ยนโลกได้ หรือคนตัวเล็กๆ ไม่กี่คนนี่สามารถเปลี่ยนโลกได้ เพียงแต่ว่าเรามีความตั้งใจที่ดี แล้วตั้งใจที่จะทำเพื่อส่วนรวม ผมเชื่อว่าอันนี้มันเป็นไปได้

การร่วมกันทำบุญปลูกป่า มันไม่ใช่เรื่องยาก เริ่มจากเราอยู่ที่บ้าน รอบบ้าน ใกล้ๆ บ้าน ตรงไหนที่เห็นต้นไม้มันงอก เราอย่าไปซ้ำมัน อย่าไปเหยียบมัน เราไปรดน้ำมันบ้าง หรือว่าเราเห็นตรงไหนมันว่าง ถ้าเรามีต้นไม้ มีต้นกล้าที่จะเอามาปลูกก็มาช่วยกันปลูก แล้วถ้าเราเห็นมันเติบโต เราจะมีความสุขมาก ผมว่าเรารดน้ำต้นไม้กับเมื่อต้นไม้มันโต ต้นไม้ให้ความสุขทางจิตใจเราสูงมาก อันนี้คือบุญที่เห็นได้ชัดเจน

ทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม นายแพทย์บัญชา พงษ์พานิช

การทำบุญมีหลายวิธี สำหรับผมแล้ว สิ่งใดก็ตามที่ทำแล้วมันลด ละ ตัวเอง แล้วก็เพื่อให้ผู้อื่นอันนั้นแหละเป็นบุญ บุญสร้างป่า ปลูกป่า จริงๆ แล้วพวกเราขาดป่าไม่ได้ ถ้าเมื่อไรขาดป่าโลกนี้ก็อยู่ไม่ได้ เมืองก็อยู่ไม่ได้ การปลูกป่าก็อย่าหยุดอยู่เพียงปลูกป่าเพื่อป่า แต่ต้องปลูกป่าเพื่อโลก เพื่อผู้อื่น หรือไม่ก็ปลูกเพื่อให้ ไม่ใช่เพื่อเรา

เพราะฉะนั้น มาร่วมกัน จะปลูกกันที่ไหนก็ได้ ที่บ้านท่าน ข้างบ้านท่าน ที่หมู่บ้าน ที่ชุมชน ที่ริมถนน ไม่ปลูกก็ได้ครับ เห็นต้นไหนที่เขากำลังลำบาก ก็เข้าไปช่วยดูแลเขา ไปบำรุงเขา ไปตัดแต่งเขาให้เขาอยู่ได้ และเราก็ได้อยู่

ทำบุญสร้างป่า ปลูกโลกดีงาม คุณประสาน อิงคนันท์

จริงๆ บุญกับการปลูกต้นไม้นั้นแทบจะเป็นเรื่องเดียวกันเลย เมื่อปลูกต้นไม้แล้ว หนึ่งจะมากน้อยอย่างไร ก็เป็นบ้านของนกกาได้อยู่ เมื่อมีต้นไม้จะกลายเป็นแหล่งอาหาร พอกลายเป็นแหล่งอาหาร นกกาสิงสาราสัตว์ก็ได้อยู่ พอมันโตขึ้นมากๆ ก็จะมีความชื้น เมื่อความชื้นส่งผลต่อดิน ก็เกิดสัตว์เล็กสัตว์น้อยได้อยู่ ก็จะกลายเป็นวงจรเชื่อมโยงเป็น วัฏจักร เพราะฉะนั้นถ้าเรามองว่าต้นไม้ ไม่ใช่แค่เรื่องของต้นไม้ แต่มองว่า ต้นไม้มีความเชื่อมโยงในการทำให้ธรรมชาติ ทำให้สรรพสิ่งรอบตัวของเราเป็นวงจรที่เกื้อกูลกันได้ เราก็จะมองเห็นเลยว่าจริงๆ เรื่องของต้นไม้หรือเรื่องของบุญแทบจะเป็นเรื่องเดียวกัน เวลาเราพูดถึงเรื่องบุญ ก็จะพูดถึง เรื่องของการให้ การแบ่งปัน การทำจิตใจ ได้มีโอกาสทำสิ่งที่ดีงาม ได้สละสิ่งที่เห็นแก่ตัวออกไป การออกไปปลูกต้นไม้ก็มีความหมายในลักษณะเดียวกันนั่นแหละ เพราะเราออกไปปลูกต้นไม้ เราก็ได้สละบางอย่าง เราต้องใช้เวลา เราต้องสละ มันก็จะเกิดความเหนื่อยยาก หรือบางทีพอเราปลูกต้นไม้เสร็จ เมื่อต้นไม้ออกดอกผล มีผลตอบแทนสู่โลก ก็เป็นการสละคืนให้กับโลกอีกเหมือนกัน เพราะฉะนั้น สิ่งสองอย่างนี้ไม่น่าจะแตกต่างกันเลย เพราะฉะนั้นจึงเชื่อมโยงต่อกัน เป็นสิ่งเดียวกัน

เรื่องจริงจากใจนักปลูกโลกดีงาม

โจน จันได

การปลูกต้นไม้นี่ผมคิดว่ามันเป็นการปฏิบัติธรรมขั้นสูงสุดเลยทีเดียวเพราะว่าการปลูกต้นไม้ต้นหนึ่ง มันเป็นการที่เราได้มองลึกลงไปในต้นไม้ต้นนั้นว่ามันคือส่วนหนึ่งของชีวิตเรา ฉะนั้นถ้าเห็นต้นไม้เติบโตขึ้นมาได้ มันเห็นการเติบโตในตัวเราด้วย เวลาปลูกต้นไม้มันคือการให้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดครับ ให้เรามีร่มเงา มีอาหารกิน มีไม้ใช้สอย มีอะไรต่างๆ แค่ปลูกไม้ต้นเดียวมันให้อะไรมากมายอย่างที่เราไม่คาดคิด สิ่งแรกก็คือจุลินทรีย์เป็นล้านๆ ชีวิต เอาชีวิตรอดได้ นอกนั้น นก หนู จิ้งหรีด สัตว์ต่างๆ ได้อาศัยต้นไม้ต้นนั้นในการเลี้ยงชีพ ฉะนั้น มันจึงสร้างวงจรชีวิตที่ยิ่งใหญ่มาก การปลูกต้นไม้ มันจึงเป็นการให้เราได้พิจารณาอย่างลึกซึ้ง ได้เห็นว่า ชีวิตเราไม่ได้มีแค่ตัวเรา ชีวิตเรามันหมายถึงทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา เราเป็นแค่ส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่งเท่านั้นเอง ฉะนั้นถ้าเราคิดว่าตัวเราเป็นสิ่งหนึ่งที่เป็นเอกเทศจากทุกอย่าง อันนั้นคือความคิดที่ผิด ซึ่งตรงนี้แหละที่ทำให้เราเจอกับปัญหาต่างๆ มากมายในปัจจุบัน

มันก็เลยทำให้เราปล้นตัวเอง ก็คือปล้นแผ่นดินนั่นเอง เราถางป่าเพื่อที่ปลูกข้าวโพด ปลูกมันในราคาถูกที่สุดเลยครับ ซึ่งมันไม่คุ้มเลยแต่ทำไมเรากล้าทำ พอป่ามันเริ่มจะฟื้นตัวขึ้นมาแผ่นดินเริ่มดูแลรักษาตัวเองจากบาดแผลที่เราทำลงไป ก็เลยเกิดหญ้าขึ้นมา หญ้าคือการเริ่มต้นดูแลรักษาตัวเองของแม่ธรณีหรือแผ่นดิน แต่เราก็เอายาฆ่าหญ้าไปฉีด แล้วก็เผาซ้ำเติมอีก ซึ่งเราไม่ปล่อยให้แม่ธรณีหรือแผ่นดินเนี่ยรักษาตนเองได้เลย ฉะนั้น เราทำร้ายแม่ และปล้นแม่ แบบโหดร้ายที่สุด ฉะนั้นการปล้นแม้แต่แม่ของตัวเองหรือการปล้นตัวเอง นั่นคือการมีสายตาที่มืดบอดของคนในยุคปัจจุบัน ยิ่งปล้นมากแม่ก็ยิ่งเจ็บป่วยมากขึ้น แม่เจ็บป่วยมากแม่ก็ไม่สามารถดูแลเราได้

วันนี้ แม่เจ็บปวด ดิ้นรนทุรนทุรายด้วยความเจ็บปวดเพราะว่าลูก ที่เนรคุณอย่างพวกเราปล้นแม่ แล้วก็ทำร้ายแม่ เอายาฆ่าหญ้าไปใส่ แล้วก็เอาไฟไปเผา วันนี้แม่ก็เลยดิ้นรนมาก การดิ้นรนของแม่ก็เลยทำให้เกิดแผ่นดินไหว เกิดน้ำท่วมเกิดดินพังทลาย ฝนแล้ง น้ำท่วม ภูเขาไฟระเบิด เกิดสึนามิ เกิดอะไรต่างๆ มากขึ้นๆ จนวันนี้วิกฤติต่างๆ เหล่านี้จะรุนแรงมากขึ้นและถี่มากขึ้น

ดังนั้นวันนี้มันเข้าสู่ภาวะที่วิกฤติอย่างยิ่ง เพราะคนจำนวนมาก ไม่ให้เวลากับตัวเอง ไม่เฝ้าดู หรือสังเกตตัวเอง ว่าตัวเราคืออะไร ฉะนั้นเราจึงทำงานหนักมาก เครียดมาก โรคมาก แล้วก็อดอยากขาดแคลน การภาวนาที่แท้จริงคือการภาวนาให้เห็นตัวตนที่แท้จริงของเราทั้งหมด ไม่ใช่แค่การโดดเดี่ยวตัวเอง ปลีกตัวเองออกไปอยู่ในโลกที่เรารู้สึกว่ามันสบายที่สุด แล้วไม่เข้าใจอะไรเลยซึ่งอันนั้นน่ะ มันทำให้เราห่างเหินจากความเป็นจริง ความถูกต้องและความเป็นธรรม ฉะนั้น การภาวนาก็คือการทำทุกอย่างให้เป็นปกติ ปกติที่สุด เป็นธรรมชาติที่สุด และก็เราจะทำงานน้อยลง และเราจะเห็นทุกอย่างมันง่าย มันเบา และมันสบายครับ

จริงๆ แล้วผมปลูกพืชผักเป็นหลัก แต่ต้นไม้ก็ปลูกเหมือนกัน ผมก็มีป่า สร้างป่าเหมือนกัน เพราะว่ามันเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ คือการปลูกพืชผักหรือการปลูกป่า มันเป็นอันเดียวกัน คือปลูกผักอย่างเดียวไม่มีต้นไม้ มันก็เป็นไปไม่ได้ ฉะนั้นหลายๆ คนก็มักจะเข้าใจผิดว่า การทำเกษตรอินทรีย์คือการปลูกพืชชนิดเดียวโดยไม่ใช้สารเคมีซึ่งถ้าทำแบบนั้นเราไม่ถือว่าเป็นอินทรีย์ ฉะนั้นเวลาที่เราทำอินทรีย์ ก็คือเราต้องปลูกให้มีความหลากหลายไม่ต่ำว่า 50 ถึง 100 ชนิดในที่ของเรา ฉะนั้นความหลากหลายคือหัวใจของเรา ของการเกษตรกรรม

คนรุ่นปู่รุ่นย่า มีงานหลักก็คือปลูกแล้วก็กิน กินแล้วก็คัดเลือก คัดเลือกว่าอันไหนดีที่สุดแล้วก็เก็บ ปลูกส่งต่อมาถึงลูกถึงหลาน ฉะนั้น เราจึงมีพืชพรรณธัญญาหารที่ดีกิน มีต้นไม้ที่ดีๆ ใช้สอยมาจนถึงทุกวันนี้ นั่นคือบุญคุณของปู่ย่าตายายเราทั้งหมด แต่วันนี้ เราหลง หลงกับเทคโนโลยี หลงกับการหาเงินง่ายๆ มีความเข้าใจผิดว่าเงินคือความมั่นคง เราก็เลยไม่มีใครเก็บพันธุ์พืชหรือสัตว์อีกต่อไป คนมาเก็บเงินแทนครับ คนมาเก็บเงินแทนทรัพยากรซึ่งตรงข้ามกับสิ่งที่ปู่ย่าตายายเราทำ การเก็บเงินมั่นคงจริงในช่วงที่ยังมีทรัพยากร แต่ถ้าไม่มีทรัพยากรปุ๊บ มูลค่าของเงินก็จะลดฮวบฮาบหรือหายไปเลยฉะนั้นทรัพยากรจึงเป็นหัวใจสำคัญในการทำให้ชีวิตมั่นคง

วันนี้เราจะเห็นว่า คนทั้งโลก ทุกคนทำงานมากกว่าแปดชั่วโมง แต่คนเกือบทั้งหมดทำงานเพื่อย่อยทรัพยากรอันจำกัดที่มีอยู่ มาเป็นเงิน แต่น้อยคนมาก ที่จะมาทำงานเพื่อสร้างทรัพยากรให้มีเพิ่มขึ้น แต่ว่าคนที่มาบริโภคมันเยอะเหลือเกินครับ อันนี้คือวิกฤติคือปัญหาที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน แค่เวลาไม่ถึงร้อยปีที่ผ่านมา พันธุ์พืชกับพันธุ์สัตว์ที่เป็นอาหารสูญเสียไปถึง 94% ฉะนั้นที่เราเหลืออยู่ทุกวันนี้คือแค่ 6% ของคนเมื่อร้อยปีที่แล้วเขากินเขาใช้กัน อันนี้ยังไม่รวมถึงพันธุ์พืชที่เป็นต้นไม้นะครับ ต้นไม้จำนวนมาก เราตัดโค่นแล้วก็เผามันซะ เพื่อต้องการที่จะปลูกข้าวโพด มันสำปะหลังซึ่งป่าไม้เหล่านั้นมีมูลค่าไม่สามารถประเมินได้ แต่เราก็ตัดทิ้ง เราก็เผา เผาเสร็จแล้วเราก็มาปลูกข้าวโพด ปลูกมันสำปะหลังขายกิโลละ 50 สตางค์ อันนี้คือสิ่งที่เราทำ

นี่คือวิกฤติทางความคิดที่น่าตื่นเต้นมากว่า มนุษย์พัฒนาตนเองมาถึงขนาดนี้ได้อย่างไรวันนี้ การคิดแบบนี้ การส่งเสริมให้คนทำแบบนี้ ก็เลยทำให้เกิดสมดุลทางธรรมชาติผิดเพี้ยนไป ผิดเพี้ยนไปจนไม่สามารถควบคุมได้อีก ปีนี้เป็นปีแรกที่อุณหภูมิในประเทศไทยเพิ่มขึ้นสูงถึง 44 องศา

ซึ่งเราไม่เคยเห็นแบบนี้มาก่อนเลย ปีที่แล้วเป็นปีแรก ที่ข้าวหอมมะลิที่ยโสธรลดลงครึ่งหนึ่งครับ น่าคิดมากว่าดินดี ปุ๋ยดีปุ๋ยพอ น้ำพอ ทุกอย่างดีหมด แต่ผลผลิตลดลงครึ่งหนึ่ง ซึ่งมันไปสอดคล้องกับงานวิจัยของคนคนหนึ่งซึ่งเขาบอกว่า ถ้าอุณหภูมิโลกพุ่งขึ้นถึง 2 องศาเมื่อไร ผลผลิตของข้าวจะลดลงหรือไม่ให้ผลผลิตเลย

นั่นคือสิ่งที่เราต้องคิดและเตรียมตัวให้ทัน ไม่อย่างนั้นเราจะเจอวิกฤติที่ใหญ่มากที่กำลังคืบคลานเข้ามา ถ้าไม่มีป่า ไม่มีพืชพรรณธัญญาหาร เรากินเงินไม่ได้นะครับ ฉะนั้นวันนี้ คนที่มีเงิน ควรจะรีบเปลี่ยนเงินมาเป็นดินที่อุดมสมบูรณ์ เปลี่ยนเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ นั่นคือความมั่นคงและยั่งยืนที่แท้จริง วันนี้ไม่ใช่เวลาที่จะเก็บเงินหรือสะสมเงิน แต่วันนี้เป็นวันที่จะต้องสะสมทรัพยากร สะสมผืนดินที่อุดมสมบูรณ์ ดินจะอุดมสมบูรณ์ได้ต้องมีป่า ป่าคือพนักงานที่ดูแลแผ่นดินบนโลกใบนี้ ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ทำให้ดินมีน้ำ ทำให้ดินมีความร่มเย็น ทำให้ดินมีความหลากหลายทางชีวภาพ

ซึ่งความหลากหลายคือความมั่นคง ความหลากหลายคือความยั่งยืน ความหลากหลายคือความงดงาม แต่วันนี้เราไม่เหลืออะไรเลย เราจึงเจ็บปวด ทำงานหนัก เครียดกลุ้มมากขึ้นและอดอยากมากขึ้นจนทุกวันนี้ ฉะนั้นมันเป็นเวลาที่ต้องเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ คิดมาสะสมทรัพยากร ลดการสะสมเงินลง แล้วชีวิตเราจะมั่นคงและยั่งยืน มันเป็นความเร่งด่วนมากกว่าทุกเรื่อง ที่ต้องมาคิดถึงป่าไม้ คิดถึงทรัพยากร ไม่เช่นนั้นเราอยู่ไม่รอด

วัยรุ่นหรือคนรุ่นใหม่จำนวนมาก อยากออกจากเมือง อยากกลับมาบ้าน เพื่อที่จะมาทำการเกษตรแต่พ่อแม่หลายๆ คนยังคิดไม่ออกว่า มาทำเกษตรได้อย่างไรในเมื่อพ่อแม่ส่งเสียให้ลูกเรียนเพื่อให้หนีจากการเป็นเกษตรกร ฉะนั้นพ่อแม่ไม่เข้าใจว่าเกษตรที่ลูกอยากจะทำ เป็นคนละแบบกับที่พ่อแม่เคยคิดเคยทำมา ฉะนั้นจึงเป็นความขัดแย้งทางสังคมที่กว้างขวางมาก แล้วพอลูกบอกอยากปลูกป่า คนรุ่นเก่าก็จะมองไม่เห็นเลยว่า ปลูกป่าแล้วจะกินอะไร ซึ่งมันเป็นความคิดที่ผิดเพี้ยนมาค่อนข้างยาวนาน เพราะว่า พอเรามาเริ่มใช้คำว่าปลูกป่า เรามักจะคิดถึงแค่ต้นสัก ต้นไม้ยูคาหรือต้นพืชชนิดเดียว

แต่คำว่า “ ป่า ” จริงๆ ไม่ใช่พืชชนิดเดียวนะครับ มันต้องมีพืชระดับสูง ระดับกลางระดับต่ำ ระดับเตี้ยเรี่ยดินและระดับใต้ดินอีก ป่าจริงๆ นั้นมีความหลากหลาย ฉะนั้นป่าจริงๆ ถ้าทำป่า เราจะมีรายได้มากกว่าการทำนานะครับ และก็ทำงานน้อยกว่าการทำนาเยอะมาก ปลูกป่าดูแลมันแค่ 3 ปีแรก 3 ปีแรกคือดูแลแค่ 3 เดือนเดือนละ 1 ครั้งเท่านั้นเองที่ตัดหญ้าให้มัน ไม่ให้หญ้าดงมัน หลังจากนั้นถ้าเรามีป่าที่หลากหลาย คือ มันไม่ได้มีแค่ต้นยางนา มีแค่พยุง มันมีความหลากหลายมีต้นมะขามป้อมมีต้นสมอ มีต้นสมุนไพร มีเครือบอระเพ็ด มีนั่นมีนี่เต็มไปหมด ใต้ดินก็มีขมิ้นชันชักมดลูก ว่านนมสาว ว่านนั่นว่านนี่เต็มไปหมด เอาแค่พืชหัวอย่างเดียว มัน มันเลือดมันมือเสือ เอาไปวางไว้ใต้ต้นไม้เท่านั้นเอง มันโตของมันเอง มันดูแลของมันเองมันจัดการของมันเอง หมดฤดูฝน เราค่อยไปเก็บเกี่ยวขาย ตอนนี้ราคาขมิ้นชันก็แพงกว่าราคาข้าวหลายเท่าตัว และไม่ต้องไปดำ ไม่ต้องไปเกี่ยว ไม่ต้องไปดายหญ้าไม่ต้องไปใส่ปุ๋ยมัน ไม่ต้องไปหาน้ำให้มัน มันง่ายกว่ากันตั้งเยอะ ฉะนั้น คนสมัยเก่าจึงคิดไม่ออกว่า ป่า จะสร้างให้เรามีอยู่มีกินได้อย่างไร แต่จริงๆ แล้วทำป่า มันทำง่ายกว่าทำนาและก็สร้างรายได้มากกว่าทำนา และเป็นรายได้ที่ยั่งยืน ยาวนานมาก

ฉะนั้นวันนี้มันคือปัญหาทางความคิด ที่คนรุ่นเก่าคิดไม่ทัน คิดไม่ออก เพราะเราถูกสอนมาผิดๆ ว่า เวลาปลูกอะไรต้องปลูกชนิดเดียว ถ้าจะปลูกยางพาราก็เอาต้นไม้อื่นออกให้หมด แล้วก็ปลูกยางพาราอย่างเดียว แต่ความเป็นจริงแล้ววันนี้มีคนจำนวนมากที่ลุกขึ้นมาเปลี่ยนสวนยางพาราเป็นสวนป่า ซึ่งมีไม้เป็นร้อยๆ ชนิดในสวนยาง ตัดยางได้เหมือนเดิมครับ แทนที่จะไปโค่นยางทิ้งในตอนที่ราคาถูก เขาไม่โค่นครับ เอาตะเคียนไปเสริม เอาจำปาทองไปเสริม เอาโกโก้ไปเสริม เอาต้นหวายไปเสริม เอานั่นนี่ไปเสริม ปรากฏว่าสิ่งที่เสริมเข้าไป สร้างรายได้มากกว่ายางพาราอีก ซึ่งมันมีต้นยางมีร่มเงาให้เราอยู่แล้ว มันง่ายมากที่จะเปลี่ยนเป็นป่าอย่างอื่นได้ แต่คนที่ไม่เข้าใจหรือถูกฝึกมาให้คิดเชิงเดี่ยวตลอด ก็จะต้องไปตัดโค่นมันทิ้ง แล้วก็ไปวิ่งตามกระแสพอวิ่งตามกระแสก็วิ่งไม่เคยทัน เพราะวิ่งตามมัน ฉะนั้นเราต้องเลิกวิ่งตาม เราต้องเป็นผู้นำ เป็นผู้นำแล้วเราจะไม่ต้องตามใคร แล้วเราจะอยู่ได้ ป่าคือการเกษตรที่ง่ายที่สุดของคนที่ไม่อยากตากแดดตากฝน ไม่อยากทำงานหนัก แต่อยากมีรายได้ที่มั่นคงและถาวร ป่า คือคำตอบ

การเกษตรที่จะประสบความสำเร็จได้ ต้องเริ่มจากการวางแผนด้วยความเข้าใจ การวางแผนสำคัญสูงสุด เกษตรกรทั่วๆ ไปที่มาทำการเกษตรไม่ได้วางแผน ฉะนั้นถ้ามาทำอย่างนี้นะ เหนื่อย ฉะนั้นถ้าเราวางแผนได้ดี เกษตรกรไม่ต้องตากแดดนะครับ เราจะทำงานก่อนพระอาทิตย์ขึ้นและหลังพระอาทิตย์ตกตอนที่มันไม่ร้อนเท่านั้นเอง เราวางแผนให้ดี และวางตารางเวลาให้ชัดเจน เกษตร ไม่ได้ต้องการการทำงานหนัก ทำงานหนักโดยไม่คิดนี่เรียกว่ากำลังควายสมองหมาครับ ฉะนั้น เราต้องวางแผนให้ดีเราจะต้องวางแผนมากขึ้น

ถ้าเราออกแบบพื้นที่ให้เสร็จ ว่ามีที่ 10 ไร่ อย่าไปทำนาทั้ง 10 ไร่ครับ ทำนา 10 ไร่ ต้องเหนื่อย ทำไปทำไม ทำแล้วก็ไม่ได้กำไร มีใครบ้างที่รวยจากการทำนาบนโลกใบนี้ ไม่มี ในเมื่อเรารู้ว่าไม่มีแล้วเราจะไปทำอีกทำไมครับ เราต้องเลิกทำนาหรือลดการทำนาลง ให้เหลือไร่แค่สองไร่ ที่เหลือก็คือ แบ่งเป็นสระน้ำ เป็นสวนผักเล็กๆ แล้วก็เป็นไม้ผล แล้วก็เป็นป่า ป่านี่ก็ต้องมีป่าใช้สอยและป่าที่ไม่แตะต้องด้วย ถ้าเราออกแบบแบบนี้ เสร็จปุ๊บ เราจะไม่ทำงานหามรุ่งหามค่ำครับ เพราะว่าส่วนที่เราจะทำเป็นประจำ ก็คือสวนผัก สวนผักอย่าให้เกิน 1 ไร่ครับ 1 ไร่นี่เหนื่อยนะครับ ดีที่สุดคือครึ่งไร่ ใช้เวลาไม่เกินครึ่งชั่วโมงต่อวันพอ ข้าว อย่าปลูกเกิน 1 ไร่ ปลูกข้าว 1 ไร่นี่ ใช้เวลาดำนา 2 คนไม่ถึงวันเสร็จ เกี่ยวข้าวนี่ครึ่งวันก็เสร็จแล้ว ถ้าทำ 1 ไร่ ดูแล ให้เต็มที่ ได้ข้าวมากกว่า 1 ตันครับ คน 6 คนกินไม่เกิน 500 กิโล ข้าวเปลือก ฉะนั้นจะไปทำ 10 ไร่ทำไม ในเมื่อข้าวกิโลละ 5 บาท 6 บาท ทำให้เหนื่อยเพื่ออะไร ฉะนั้น เปลี่ยนที่นาให้เป็นคันนาใหญ่ๆ กว้างๆ 4 เมตรขึ้นไปแล้วก็ปลูกผลไม้ ผลไม้ นี่ดูแลน้อยมาก เพราะว่าเราแค่ถมครับ ถมปีละครั้งหรือสองครั้ง แล้วแต่มีแรง ถมด้วยฟางหรือใบไม้หรือกิ่งไม้ตัดเล็กๆ ถมๆ แล้วรดน้ำ แค่นั้นเอง ผลไม้ มันสามารถ ให้ผลผลิตได้บ่อยมาก กล้วย มะละกอ ฝรั่ง พวกนี้ ลูกหม่อน เก็บขายได้ทั้งปี ได้เงิน มากกว่าทำนาครับ แต่คนหลายๆ คน จะไปทำคันนาใหญ่ทำไม เสียดายที่นา ก็ใน เมื่อที่นามันได้กำไรไร่ละ 100 บาทถ้าโชคดี แต่ว่าชาวนาไม่เคยโชคดีเลยครับซื้อหวย ยังดีกว่าทำนานะครับ มีโอกาสถูกมากกว่าทำนาอีก ฉะนั้นเปลี่ยนกันครับ ที่นา เป็นคันนา ให้มีผลหมากรากไม้ เพราะว่ากล้วย มะละกอ ขายได้ทุกอาทิตย์ครับ เก็บขายได้ทุกอาทิตย์ แค่เดือนเดียวเราก็มีรายได้มากกว่าทำนาสองปีแล้วครับ แล้วเรา จะไปทำนาให้เหนื่อยทำไม ที่เหลือค่อยเป็นป่า ป่าใช้สอยกับป่าที่ไม่แตะต้อง

ป่าใช้สอย คือป่าที่เน้นว่าเราจะตัดใช้สอยเรื่อยๆ ภาคอีสานนี่น่ะ ไม้ไผ่ ไม้กระถิน ไม้ขี้เหล็กไม้กระถินเทพา ไม้สะเดาไม้อะไรต่างๆ อัดลงไปให้หมดเลยครับ รวมทั้ง ไม้เนื้อแข็ง ไม้เนื้อแก่น ไม้เนื้ออ่อน ให้มันมีทั้งหมด ส่วนที่จะใช้สอยคือเราไปสับหน่อไม้ กินได้ ขายไม้ได้ ตัดไม้มาใช้สอยได้ ขุดเอานั่นเอานี่ไปขายได้ แต่อีกส่วนหนึ่งเรียกว่าป่า ที่ไม่แตะต้อง ป่าที่ไม่แตะต้องก็คล้ายๆ กับป่าที่ใช้สอยครับ เพียงแต่ว่าเราจะทำ อาณาเขตชัดเจนว่าเราจะไม่แตะต้อง เพื่อรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรมไว้ครับ

ป่าที่ไม่แตะต้อง ถ้าเราไม่เข้าไปเลย มันจะมีสัตว์ต่างๆ เข้ามามากขึ้นๆ แต่ถ้าเรา เข้าไปบ่อยๆ สัตว์บางอย่างขี้อาย มันไม่อยู่ ฉะนั้นถ้าเรามีที่พอ ควรจะมีพื้นที่ที่จะสร้าง สิ่งที่เรียกว่าป่าที่ไม่แตะต้องเอาไว้ เพื่อรักษาความหลากหลายทางพันธุกรรม และป่า ทั้งสองป่านี่ มันจะลักษณะคล้ายๆ กันคือมันสร้างสิ่งแวดล้อม สร้างระบบนิเวศน์ ขนาดเล็กให้กับพื้นที่เรา ฉะนั้นเราจะมีที่ที่เย็นสบาย มีไม้ใช้สอยมีพืชพรรณธัญญาหาร มีทุกอย่างในนั้นครับ แม้ว่าเราจะสำมะเลเทเมาไม่เอาโล้เอาพายอะไร เวลาผ่านไป 20-30 ปี ก็จะเป็นเหมือนกับหลายๆ คนที่ปลูกป่าไปแล้ว มันคือความมั่นคงครับ ต้นไม้ใหญ่ๆ เต็มไปหมดเลย นั่นแหละคือความมั่นคงที่แท้จริง มันคือบำนาญของ เกษตรกรครับ ถ้าเราออกแบบพื้นที่แบบนี้ เกษตรกรไม่จำเป็นต้องหลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน ตลอดเวลาเหมือนที่เราเคยเห็นมาในอดีต

เกษตรกรที่วางแผนดี ทำงานน้อยมากครับ แต่รายได้สูงขึ้น และเป็นรายได้ที่มั่นคง และกินไม่มีวันสิ้นสุดครับ กินไปถึงลูกถึงหลาน ฉะนั้นการวางแผนคือสิ่งที่จำเป็น แต่ถ้าเราไม่วางแผน เราก็จะเป็นเหมือนนาย ก. นาย ข. นาย ค. นาย ง. ที่ทำนามา 20 ปี 30 ไร่ก็ยังทำนา 20 ไร่ไปจนแก่ครับ แก่ไปแล้วก็ไม่มีอะไร มีแค่คันนากับตอฟางข้าว ก็มีอยู่แค่นั้น สิ่งที่เพิ่มขึ้นก็คือหนี้สินเท่านั้นเอง ฉะนั้นการวางแผนเป็นสิ่งที่จำเป็น การคิดให้รอบด้าน มองให้กว้าง จะทำให้เรา ออกแบบได้ดีและทำงานน้อยลงครับ

เรื่องจริงจากใจนักปลูกโลกดีงาม

ครูบาสุทธินันท์ ปรัชญพฤทธิ์

คนอีสานโสกัน เรื่องอนาคต เนาะ เรื่องที่เป็นเงื่อนไขชีวิต เรื่องที่มันยังค้างคาใจ พอดีผมเป็นคนอีสานผมก็รักอีสานนะ ตั้งแต่เด็กๆ ก็เห็นอีสานอุดมสมบูรณ์มาก น้ำหมอกน้ำค้างลง อะไรขึ้นเต็มไปหมด ป่าไม้เยอะแยะ พออายุมากขึ้นมันก็หายไป หายไป มันเกิดอะไรขึ้นกับอีสานนี่ ทำไมมันไม่เจริญไปข้างหน้า ทำไมมันถอยหลัง แล้วก็เห็นญาติ คนอีสานน่ะ ลำบาก ดิ้นรนหาทางออก คนอีสานขยันนะครับ ไม่ใช่คนขี้เกียจ เขาตั้งใจสู้ชีวิต ทีนี้เราก็ไม่รู้ว่ามันมีเงื่อนไขอะไร มาปรับวิธีคิดคนอีสานเป๋ไปเป๋มา สุดท้ายมาหลอกไอ้เรื่องให้รวยมากๆ รวยง่ายๆ รวยเร็วๆ น่ะ มันก็มาโดนใจคนอีสานยุคใหม่ อยากรวยแบบคนกลุ่มนั้น มันก็ไม่ใช่นะครับ เพราะว่าจริงๆ แล้วเราต้องเข้าใจธรรมชาติ

ที่เราคิดไม่เหมือนคนอื่น และทำไม่เหมือนคนอื่น เราก็ไม่ทำตามเขานะ ผมปลูกป่ามาเกือบ 40 ปีนะ เริ่มแรกก็ไม่มีต้นไม้ ไม่มีแหล่งน้ำ ไม่มีอะไรเลย ขุดบ่อน้ำก็ไม่ออกขุดสระก็ไม่ได้น้ำเพราะมันเป็นดินทราย แล้วก็ดิ้นรนมาจนกระทั่งเจาะน้ำบาดาลได้ ได้น้ำขึ้นมา มันก็ทำให้การพัฒนาพุ่งปรี๊ดเลย พอมีน้ำอย่างเดียวมันเกิดทุกสิ่งทุกอย่างเลย เพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงนู่นเลี้ยงนี่ เริ่มเห็นมีชีวิตชีวาขึ้นมา

ที่จริงเรื่องที่ดินผมว่ามากน้อยไม่สำคัญ แต่ว่าที่ดินที่มีต้องมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะถ้ามีที่มากแต่ไม่อุดมสมบูรณ์ยิ่งทำยิ่งเจ๊งนะ ไม่ใช่มีที่มากทำมากแล้วรวยนะ ลงทุนมากแล้วผลผลิตก็ไม่ได้ เหมือนพี่น้องเราที่ทำอ้อยทำมัน ทำอะไรต่างๆ ตั้งเยอะน่ะ เอ๊ะ ทำไมมันไม่รวย

เพราะฉะนั้นต้องเปลี่ยนแนวคิดใหม่ว่าดินต้องอุดมสมบูรณ์ เราก็เลยมาจับเรื่องดินทำให้อุดมสมบูรณ์ได้อย่างไร ทำวิจัยง่ายๆ เลย พื้นที่ใดก็ตามที่มีต้นไม้ ต้นไม้มันจะช่วยทำหน้าที่ทะนุบำรุงดินโดยอัตโนมัติเลย สร้างหน้าดิน จุลินทรีย์มีความชุ่มชื้นร่มเย็น ทีนี้ถ้าเราไปดูพื้นที่เกษตรที่มันมีแต่แดดยิบๆ แล้วมีพืชอย่างเดียวถามว่าความอุดมสมบูรณ์มันจะมาจากไหน มันไม่มี มีแต่ลดลงๆ

โลกความจริงคืออะไร ผมว่า ธรรมะกับธรรมชาติ คือความจริง เมื่อย้อนมาดูว่าธรรมชาติไม่เคยหลอกเรา ตรงไปตรงมา และการปลูกต้นไม้ยิ่งมันนะ มันสอนเราทุกวัน ผมดูไม่มีต้นไม้ผมสักต้นเลยที่มันขี้เกียจ โตไปฝนมาก็ดูดซับน้ำ ถึงเวลาก็ออกดอกออกผล กิ่งก้านไหนเกะกะก็ตัดไปเผาถ่านไบโอชาร์ อันไหนสูงก็สางมาทำเฟอร์นิเจอร์ ทำบ้าน ทำเครื่องเรือน ที่นี่ก็จะมีโรงเลื่อยนะ แปรรูปให้ดูเลย ตั้งสิ่งเหล่านี้ให้เห็นเลยว่าปลูกป่ามันอยู่ได้ มันมีรายได้ มันยั่งยืน

แล้วตอนหลังเราก็มาจับเรื่องน้ำ เรามีข้อจำกัด แล้วฝนก็ทิ้งช่วง พืชผักที่ปลูกมันก็ไม่งามละ มันงามบ้างเหี่ยวบ้างสลับกัน ก็เอาระบบน้ำหยด มาศึกษาระบบน้ำหยด วางระบบน้ำหยด มันก็หยดติ๋งๆ วันละ 10 นาที โอ้โห พืชผักงาม แล้วก็คิดต่ออีก ปลูกผักอย่างไรมันถึงจะมัน หาพันธุ์ผักโน่นผักนี่มาลง แล้วก็ศึกษามัน ตอนหลังก็ถึงขั้นเอาข้าวมาหยอดในแปลงผัก ทำข้าวไร่สมัยก่อนแล้วนะ อะไรแบบนี้ ก็มีเรื่องให้ท้าทายให้ทำเยอะมาก ผมเลยว่าเกษตรกรมีเรื่องให้ทำเยอะแยะเลยถ้าเขารักที่จะปลูก รักที่จะเรียนรู้ รักที่จะทดลอง แล้วก็จะมีความสุขมาก เขาจะไม่นั่งบ่นไม่มีงานทำ ขมขื่นใจ หนี้ท่วมหัว

ไอ้นี่ไม่มีโอกาสได้มานั่งคิดเลย ต้นไม้มันกระตุ้นเราน่ะ ก็อย่างดอกบัวตรงนี้ผมปลูก แล้วพวกที่มาเราก็พามาคุยเรื่องสมาธิ เรื่องอะไรต่างๆ ก็มานั่งล้อมวงตอนเช้า ผมก็บอกว่ามานั่งจิบชากันตรงนี้ ตรงกอบัวนี่ แล้วดูซิ ภายในครึ่งชั่วโมง ดอกบัวมันจะค่อยๆ บาน แล้วก็เรื่องกฎธรรมชาติเรารีบร้อนไม่ได้นะ มันมีระบบมีกฎเราต้องเรียนรู้ให้ลึกซึ้ง

ก็เริ่มจากเรื่องง่ายๆ ที่อธิบาย เหมือนน้ำเต้าที่นอนอู่ คนก็ไม่เข้าใจ ว่ามันปลูกง่ายมาก แต่ก็เฉยๆ แต่เราปลูกเราก็เอายอดมาพัน เอาผลเล็กมากินเหมือนแตงกวา ผลใหญ่หน่อยก็มาชุบแป้งทอด ใส่ยำ ใส่สลัด แกงอ่อมแกงอะไรต่ออะไร ถ้าพูดถึงแกงอ่อมน่ะ มีผักขึ้นเองเยอะมาก ผักอ่อมแซ่บน่ะขึ้นเป็นดงเลยไม่ต้องเด็ดหรอก เอาเคียวเกี่ยวแล้วผัดกระทะร้อนกินนะ คนกรุงเทพฯ เรียกตำลึงหวาน บ้านเราไม่ต้องปลูก วัวก็กิน แพะก็กิน โอ้โห สารพัดเนี่ย มันขึ้นเอง ดู นี่แหละ แล้วก็งามมาก ขึ้นเองนะ ไม่ได้ไปปลูกไปอะไรหรอก เมล็ดมันร่วง เพราะฉะนั้น แผ่นดินอีสานนะ เป็นแผ่นดิน ที่อุดมสมบูรณ์ เขาช่วยเหลือคนอีสาน แต่คนอีสานมองข้ามเขาไป ไม่รักถิ่นฐาน ไม่รักพื้นที่ ไม่รักอะไรเลย แล้วตอนหลังเรื่องการศึกษาก็ยิ่งเลอะกันไปใหญ่ สอนให้คนทิ้งถิ่น เรียนสูงๆ แล้วกลับไม่ได้ กลับไม่ได้พ่อแม่ก็แก่กระจองอแง ลงทุนขายไร่ขายนาส่งเรียน ไม่ได้อะไรคืนกลับมาเลย เพราะฉะนั้นคนอีสานจนเพราะส่งลูกเรียนนี่แหละ

ทำไมไม่ฝึกลูกฝึกเต้าอย่างนี้ล่ะ ผมว่าเรียนสัก ม.5 แล้วก็มาฝึกอาชีพเลย เพราะ ม.5 มันค้นอะไรได้แล้ว อินเตอร์เน็ตอะไรต่ออะไร เรื่องราวสร้างเครือข่ายแล้วก็มาเลี้ยงมาทำอะไรที่ตัวเองสนใจ สมมติว่าเลี้ยงนกยูง ทำฟาร์มนกยูง เลี้ยงสัก 4-5 ปี มันก็เป็นอาจารย์นกยูงแล้วครับ มีอาชีพมั่นคงแลกเปลี่ยนพันธุ์กันทั่วโลกเลย

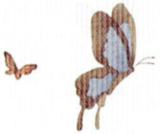

ผมว่าน่าจะติดเรื่องกระบวนการเรียน แล้วกระบวนการพัฒนาก็ยังแผ่นเสียงตกร่อง เราไปไม่ถึงไหนเลย เราท่องคำว่าพอเพียง พอเพียง แต่ไม่เห็นกระบวนการ กระบวนการวิธีการนี่น็อคเลย แล้วมันจะไปได้อย่างไร ชาวนาก็กลายเป็นคนอ่อนแอ ร้องขอนั่นขอนี่ แต่หลักการจริงๆ คือให้พึ่งตัวเอง ถ้าวันใดที่คิดพึ่งตัวเองนี่ชีวิตเปลี่ยนนะครับ เปลี่ยนทันทีเลย

ผมว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการอยู่ในชนบท มันไม่เหมือนเมื่อก่อนที่มันสมบูรณ์มาก เรามีอินเตอร์เน็ต มีวายฟายเราจะเชื่อมโยงทั้งโลกก็ได้ มีอาวุธ แต่เราไม่เฉลียวใจ เราไม่ได้ใช้ทรัพยากรที่รัฐบาลให้มาให้เกิดประโยชน์ เพราะฉะนั้นคนอีสานจะอยู่ได้ผมว่าคนอีสานต้องเรียน ต้องเรียนใหม่เลย ชุดความรู้ใหม่ ทัศนคติใหม่ๆ แล้วอีสานจะพลิกโฉมเลย เพราะคนอีสานมันไม่ธรรมดานะ มีแต่พวกโสตาย (สู้ตายเสี่ยงตาย) ทั้งนั้นเลย ไต่ระดับขึ้นไปเอาพลังใจนะ เอาจิตใจเอาความมุ่งมั่นทุ่มเท ให้รู้ว่าอยู่อีสานไม่ได้ให้มันตายไปซะ แล้วฟันธงแบบนี้มันก็พรึบสิ ไอ้ที่เหยาะๆ แหยะๆ ปลูกไอ้นั่นก็ขาดทุน ปลูกไอ้นี่ก็ลำบาก คือคิดมุมลบหมด ธรรมชาติมันไม่ได้เคยคิดมุมลบเลย ปีนี้แล้งจนแบบจะตายแหล่มิตายแหล่ ฝนมามันพรึบขึ้นภายในครึ่งเดือน โอ้โห เปลี่ยนโฉมหน้าเลย เพราะว่าเราเอาธรรมชาตินี่แหละ เป็นเพื่อนเป็นครู คอยปลอบประโลมอยู่ด้วยกัน แล้วก็ช่วยกันรักษาแผ่นดินนี้ให้มันชุ่มชื้น ให้ร่มรื่น ให้มันเห็นผลจริง

ถ้าเอาแผ่นดินอีสานไปเทียบกับต่างประเทศนะ เราเหมือนสวรรค์เลยไปเทียบบังคลาเทศ ไปเทียบอัฟกานิสถานหรือตะวันออกกลางเรานี่สวรรค์นะครับ ทำไมเราไม่เห็นสวรรค์นะ ตาบอดสีหรือไปใส่แว่นตาผิดรุ่นหรือเปล่า มันแค่คิดนิดๆ เท่านั้นเองนะ เรื่องทั้งหมดน่ะ แต่ผมก็เห็นนะ คนที่คิดได้เขาไปเร็วมาก ก็หวังว่าพวกนี้จะเป็นตัวอย่าง ให้เห็นกระจายไปในพื้นที่ แล้วบ้านเราก็มีศูนย์เรียนรู้เยอะแยะเลย ไปเรียนได้ ไปศึกษา ขอให้เรียนจริงๆ น่ะ

ผมเชื่อโดยสุจริตใจว่า อีสานน่ะฟื้นได้แน่ แล้วคนอีสานก็จะค่อยๆ ลุกขึ้น คนอีสานที่ดีๆ ก็จะหากันเจอไปมาหาสู่กันเริ่มคิดเริ่มอะไรจริงจังแล้ว ตั้งใจทำ เพราะว่าบางทีวิกฤติที่มันตกต่ำถึงที่สุดแล้วมันอาจจะเด้งขึ้นน่ะ ผมก็เริ่มเห็นแววแล้ว เสร็จแล้วเราก็มองอีสานร่วมกัน ตั้งความปรารถนาดี แล้วอีกอย่างหนึ่ง มันไม่ใช่เรื่องยาก ก็เราก็ทำให้ดูอยู่แล้ว พิสูจน์ให้เห็นเลยว่าไม่ยาก แล้วคนที่ทำทีหลังจะทำได้ดีกว่าผมเยอะ ผมนี่ตาบอดต่อยหมัดอีเหล่มา ต่อยผิดต่อยถูก (ลองผิดลองถูก)

ต้นไม้มันก็เป็นเพื่อนให้กำลังใจ ให้ทุกอย่างเลย จะเอาอะไรให้หมด มันชัดๆ ตรงไปตรงมา ไม่ได้ไปอยู่ในโลกแห่งการหลอกลวง โลกจริงตรงไปตรงมา ดังนั้นธรรมชาติจึงเป็นธรรมะที่สุดยอดของมนุษย์ พระพุทธองค์เองก็ชี้ให้เห็น ขออย่างเดียวครับ คนอีสานต่อไปอย่าทำลายธรรมชาติเลย ถ้าทำลายธรรมชาติคุณก็ทำลายตัวเอง ทำลายสังคม ทำลายอนาคตลูกหลาน ทำไมถึงใจร้ายขนาดนั้น พลิกนิดเดียว เลิกตัด มาปลูกซะ แล้วคุณก็มีแต่ได้กับได้ ปลูกต้นยางนาต้นหนึ่งลงทุนไม่ถึง 10 บาท แต่อีก 30 ปีมัน 50,000 นะ แล้วจะไปกู้เงินใครล่ะ อยากได้อะไรก็ได้ แล้วดูสิว่าอีสานมันจะระเบิดเถิดเทิงขนาดไหน ขอให้ปลูกป่านะ

นาในฝัน ครูบาสุทธินันท์ ปรัชญพฤทธิ์

ต้องเป็นคูใหญ่ จะเอาครึ่งหนึ่งหรือเอารอบนาก็ได้ ไอ้คูใหญ่นี่ใช้ทำอะไรครับ รถวิ่งเข้าวิ่งออกสองข้างทางปลูกต้นไม้ แล้วก็ ทุกแปลงให้ทำแบบนี้ ให้ทำตะวันออกตะวันตก ในนาเราก็จะมีน้ำ น้ำก็เลี้ยงปลาเลี้ยงอะไรได้ ปลูกพืชฤดูแล้งได้ มีความชุ่มชื้นแล้ว มีต้นไม้สองข้างทาง จะเลือกไม้ผล ไม้ผักยืนต้น ไม้เศรษฐกิจ ไม้ดอกไม้หอม ไม้อะไรก็ได้ วางไป ระหว่างระยะต้นไม้ก็เพิ่มสมุนไพร มันจะเป็นนาที่มีทุกอย่าง ไม่ใช่นาที่มีข้าวอย่างเดียว การทำแบบนี้คือทำให้ผืนนาเติบโต มีธรรมชาติ มีความอุดมสมบูรณ์ของดิน ถ้าเราทำนาเหมือนเดิม นาเราก็โล่งๆ มันไม่น่าอยู่ มันไม่น่าไป แต่พอเราทำแบบนี้ปั๊บ เราอยากจะออกไปอยู่ในนา อากาศก็ดีอะไรก็ดี มีแผงแสงอาทิตย์ รับลูกกันเปิดไฟ แมลงลง ให้ปลากิน เป็นธรรมชาติ ของอยู่ของกินมันก็มีหมดเลยทั้งข้าวทั้งกับข้าว ทั้งทุกอย่างเกิดขึ้นในนา แล้วนาเราก็จะน่าอยู่ ทีวีก็รับดาวเทียม คือผมนี่เป้าหมายคนที่เป็นชาวนา ต้องอยู่ที่นาถึงจะเป็นชาวนาที่สมบูรณ์แบบ มีเวลาพักมีเวลาทำอะไรคือใช้ชีวิตให้มีความสุข เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้ทำสองปีก็เปลี่ยน เพราะฉะนั้นนาต้องมีชีวิต มันก็จะน่าอยู่ และสะดวกมากมีถนนเข้าออก แล้วก็ปลูกต้นไม้ ค่อยๆ บำรุงดินไปอะไรไป เลี้ยงไก่เลี้ยงไส้เดือนเลี้ยงอะไรก็ว่าไป เรื่องอาหารนี่จบ

มันต้องถามว่าชาวนาขาดอะไร มันถึงจะเติมความสมบูรณ์ลงไป ให้เป็นปรากฏการณ์ใหม่ของนายุคใหม่ ไม่อย่างนั้นมันก็จะเป็นนายุคเก่าซึ่งไปแล้วมันไม่น่าอยู่ มีแต่แดดกับลมเวิ้งว้าง แต่พอไปปั๊บไอ้นั่นก็ให้เก็บ มะม่วง ขนุน กล้วย มะละกอ ผมแค่ทำคันนาสูงนะ น้ำไม่ท่วมแน่นอน สองคุณมีน้ำเพียงพอ คุณเอาแบคโฮยกข้างเดียว ให้สูงกว้างสักห้าเมตร คนมักพูดว่าเสียดายนา เสียดายพื้นที่ทำนา ซึ่งไม่คุยกันให้ชัด ทำยังกับจะขยันเหลือเกิน ไม่ปลูกมันจะหงำนาเหตุผลเยอะน่าถีบตกคันนา มันเลยเปลี่ยนแปลงอะไรไม่ได้ ยืนกระต่ายขาเดียว ว่านาต้องไม่มีอะไร ต้องเป็นพื้นที่นา

ทีนี้ ถ้าทำแบบนี้คนทั่วโลกอิจฉาเลย เพราะมันไม่ได้ทำง่ายๆ นะไอ้สภาพแวดล้อมของไทยมันเอื้อให้ทำ แล้วการทำนาของอีสานเป็นการทำแบบระบบน้ำฝนมันไม่ได้เป็นระบบชลประทานเหมือนภาคกลาง เพราะฉะนั้นคนทำนาอาศัยน้ำฝน นาน้ำฝนมันก็ต้องออกแบบแบบคนอีสาน ปล่อยให้ฝนไหลทิ้งไปเปล่าๆ แล้วก็มาบอกว่าแห้งแล้งไอ้โน่นไอ้นี่ ก็ตัวเองไม่คิดทำอะไร ซึ่งมันไม่ยาก เดี๋ยวนี้แบคโฮมันไม่กี่ตังค์ เดี๋ยวนี้แบคโฮมันเยอะมันแย่งกันทำนา ไม่กี่ตังค์ แล้วก็เตรียมกล้าไม้ ซึ่งกล้าไม้ถ้าให้ดีควรดูแลในแปลงสักปีหนึ่ง สูงสักสองฟุต ลงปุ๊บโตปั๊บเลย แทนที่จะไปปลูกเล็กๆ แล้วมันดูแลยาก ตรงนี้ก็สำคัญว่าเราจะเตรียมกล้าอย่างไร ให้ลงไปแล้วไม่ตายแล้วโตเร็วเพราะแข็งแรงกว่า

การที่คิดทำโจทย์ใหม่ มันทำให้เรามีความสุข มันท้าทาย เราก็อยากเห็นภาพความสุขของชาวนา เพราะเราเห็นแต่ภาพความทุกข์ของชาวนา เพราะชาวนาคิดแต่เรื่องทุกข์ คิดเรื่องอยากรวยมากๆ อยากอะไรต่ออะไร มันก็ไม่ได้ผิดหรอกครับ แต่ว่ามันสามารถคิดควบคู่ ไอ้ที่ทำแบบนี้มันก็ไม่ได้รวยน้อยกว่าไอ้รวยมาก แต่มันเป็นรวยที่ยั่งยืน ต้นไม้ก็โตขึ้นทุกปีทุกปี แล้วผมว่านักทำพันธุ์ไม้ในประเทศไทยเก่ง กิ่งตอนอะไรต่ออะไรปลูกปีเดียวก็ออกแล้ว ตามมุมสวนก็ลงไผ่ลงอะไรไว้บ้าง ไม้พวกนี้ก็ลงห่างๆ ไม้ที่ควรลงที่นาคืออาเคเซียกับตะเคียนทอง ตอนนี้ตะเคียนเป็นที่สรุปของประเทศไทยแล้วว่ามันเป็นไม้เลือกเบอร์หนึ่งเบอร์สองในที่ลุ่ม แค่นั้นเอง

ยางนาก็ปลูกได้แต่ควรจะปลูกห่างๆ เพราะยางนาใบมันอลังการมาก ทีนี้คนก็มองว่าถ้าปลูกไม้ยืนต้นในนา ใบมันจะมีร่มเงา พอดีเรามีเรื่องถ่านไบโอชาร์ เราก็จะได้เอากิ่งสางให้มันโปร่งข้างบนก็ได้ เป็นประโยชน์ด้วยซ้ำ ที่โคนต้นก็ปลูก เสาวรส พริกไทยอะไรไป ทีนี้เราก็จะภาคภูมิใจว่านาเรามีทุกอย่าง เข้าไปแล้วเราก็จะอยากอยู่นา มันเป็นธรรมชาติอยู่สงบๆ ในบั้นปลาย

ปันบุญต้นไม้

ด้วยรักจากใจ

สร้างสุขผู้ให้

ซึ้งใจผู้รับ

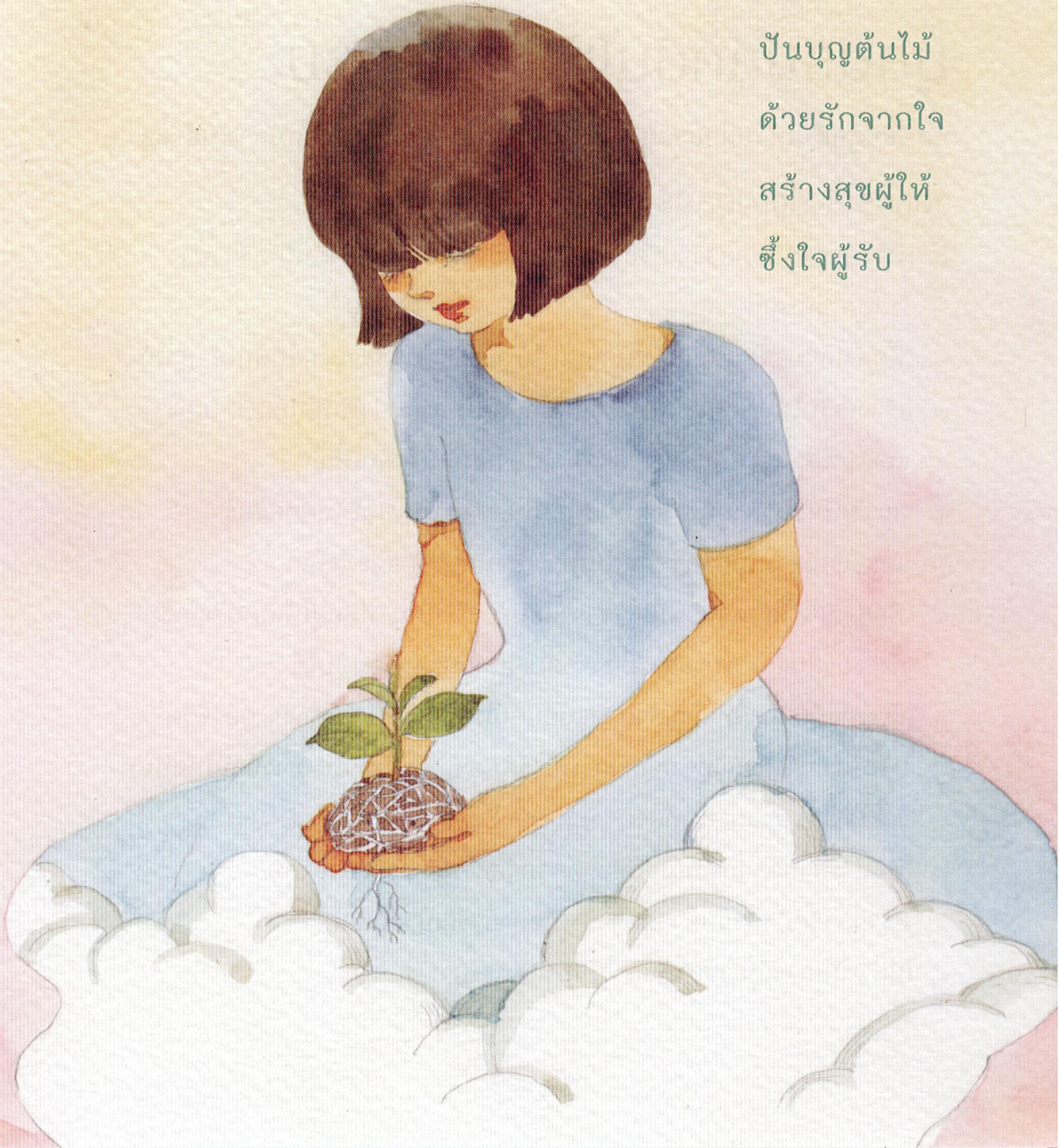

มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ

มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ ได้จัดตั้งเป็นมูลนิธิเมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิ

๑. เพื่อสร้างค่านิยมสร้างเครือข่ายการทำบุญด้วยการปลูกต้นไม้สร้างป่า ให้โลก และลูกหลาน

๒. เพื่อส่งเสริมธรรมะผ่านการปลูกต้นไม้ และเรียนรู้ธรรมะผ่านต้นไม้ ป่าไม้

๓. สร้างเสริมให้บุคคลทุกสาขาอาชีพปลูกต้นไม้สร้างป่าในที่ดินของตนเอง และในที่ส่วนรวมโดยมีการดูแลต่อเนื่องจนต้นไม้เติบใหญ่

๔. รณรงค์ให้วันวิสาขบูชาซึ่งเป็นวันต้นไม้แห่งชาติ เพื่อให้บุคคลรับรู้ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตและต่อโลก

๕. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรให้มีการวางแผนการใช้ที่ดิน ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการออมเงินผ่านการออมต้นไม้

๖. สร้างค่านิยมการทำบุญด้วยการมอบต้นไม้ในวาระพิเศษต่างๆ ของชีวิต หรือในวาระสำคัญทางศาสนา ให้ญาติมิตร บุคคลทั่วไป ชาวบ้านในชนบท วัด โรงเรียน และพื้นที่ส่วนรวมต่างๆ

๗. เพื่อประสานความร่วมมือกับองค์กรภาคส่วนต่างๆ ของสังคม สร้างสรรค์กิจกรรมดีงามต่างๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

๘. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

มูลนิธิ ปลูกต้นไม้ ธรรมะ

คณะกรรมการมูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ

๑.	พระอาจารย์ไพศาล	วิสาโล	ประธานมูลนิธิ
๒.	พล.ร.อ. ประพฤติพร	อักษรมัต	รองประธานมูลนิธิ
๓.	นพ.มงคล	ณ สงขลา	รองประธานมูลนิธิ
๔.	คุณประภากร	วทานยกุล	รองประธานมูลนิธิ
๕.	คุณรัชนี	ธงไชย	กรรมการ
๖.	นพ.ประพจน์	เภตรากาศ	กรรมการ
๗.	คุณสงวน	รัถการโกวิท	กรรมการ
๘.	คุณคำเดื่อง	ภาษี	กรรมการ
๙.	คุณโชคดี	ปรโลกานนท์	กรรมการ
๑๐.	คุณครรชิต	เข็มเฉลิม	กรรมการ
๑๑.	คุณอรยา	สูตะบุตร	กรรมการ
๑๒.	คุณกิติยา	โสภณพนิช	กรรมการ
๑๓.	ดร.วิจารย์	สิมาฉายา	กรรมการ
๑๔.	คุณประเสริฐ	เลิศอัศวลักษณ์	กรรมการ และเหรัญญิก
๑๕.	คุณธวัชชัย	โตสิตระกูล	กรรมการและเลขานุการ

คณะที่ปรึกษา

๑. พระอาจารย์ชยสาโร ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา
๒. พระดุษฎี เมธังกุโร
๓. ภราดาวิริยะ ฉันทวโรดม (หลุยส์ ชาแนล)
๔. ศ.นพ. ประเวศ วะสี
๕. อ.สุลักษณ์ ศิวรักษ์
๖. พลเรือเอก ณรงค์ ยุทธวงศ์
๗. พลตำรวจเอก วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี
๘. คุณหญิงจำนงศรี หาญเจนลักษณ์
๙. ดร. คุณหญิงกัลยา โสภณพนิช
๑๐. พญ. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
๑๑. คุณบุญฤทธิ์ มหามนตรี
๑๒. คุณวัลลภ เจียรวนนท์
๑๓. คุณอภิพร ภาษวัธน์
๑๔. คุณปิยะบุตร ชลวิจารณ์
๑๕. ดร.มัทนา สานติวัตร
๑๖. คุณธีรพล นิยม
๑๗. คุณเดชา ศิริภัทร
๑๘. คุณสมเจตน์ วุฒิเลิศเจริญวงศ์
๑๙. คุณประชุม มาลีนนท์
๒๐. คุณจิรชัย มูลทองโร่ย
๒๑. คุณสมนึก บำรุงสาลี
๒๒. ภญ.ดร. สุภาภรณ์ ปิติพร
๒๓. คุณโจน จันได
๒๔. รตต.วิชัย สุริยุทธ

ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของมูลนิธิ ปลูกต้นไม้ธรรมะ ได้ดังต่อไปนี้

๑. ปลูกต้นไม้ยืนต้นและต้นไม้อื่นๆ ตามที่ท่านตั้งใจและอยากปลูก ปลูกในที่ที่ท่านมีที่ท่านอยู่ หรือปลูกในที่สาธารณประโยชน์ รวมทั้งชักชวนญาติมิตรของท่านให้มาร่วมปลูกกับท่าน ปลูกแล้วดูแลเอาใจใส่ต้นไม้เหล่านั้นให้เติบใหญ่

๒. มอบต้นไม้เป็นของขวัญให้แก่กันและกันในวาระพิเศษต่างๆ ของชีวิตหรือของศาสนา

๓. ช่วยกันรณรงค์เผยแพร่แนวคิดแนวปฏิบัติ “การปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ” ให้แพร่หลายกว้างขวางตามวิธีที่ท่านเห็นว่าสมควร หรือซื้อหนังสือเล่มนี้ไปแจกจ่ายในวาระต่างๆ หรือสนับสนุนสมทบค่าจัดพิมพ์เพื่อให้ทางมูลนิธินำหนังสือไปมอบให้แก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ต่างๆ

๔. ด้วยการ “บริจาคเงิน” เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของมูลนิธิโดย

** เช็คสั่งจ่าย มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ

** โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ ในนามมูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาเซ็นทรัลพลาซาปิ่นเกล้า เลขที่บัญชี
264 - 284369 - 6

** กรุณาส่งสำเนาใบโอนเงินและชื่อ-ที่อยู่ของท่าน มาทาง

โทรศัพท์ : 095-163-9308
E-mail : treefordhamma@gmail.com
facebook : ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ
Line ID : 0951639308

** บริจาคเงินผ่านAPPของทุกธนาคาร

ร่วมบริจาคสนับสนุนกิจกรรมของมูลนิธิ

ผ่านAPPของทุกธนาคาร

ติดตามกิจกรรมของมูลนิธิ

Facebook
ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ

หนังสือ
ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ

โครงการ
ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ

แผนที่มูลนิธิ
โดย google map

ธรรมะจากดอกบัว

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล

"...ใบบัวเป็นอาจารย์ที่ดีมาก ลองสังเกตดู
ใบบัวไม่เคยหันไปทางที่มืดเลย
มีแต่หันไปทางที่สว่างไสว
ถ้าตรงไหนมืด เขาจะไม่หันไปเลย
มีแต่จะหนีห่างตรงกันข้าม
พระอาทิตย์ขึ้นตรงไหน
ใบบัวก็จะ หันไปทางนั้น
ถ้าหูหรือตาของเราเหมือนกับใบบัว
เราก็จะมีความสุขทีเดียว
อะไรที่ไม่ดีก็ไม่หันหูไปฟัง
ไม่หันหน้าไปมอง
รับฟังหรือมองแต่สิ่งดีๆ ที่เป็นธรรมะ
เวลามีเงาทาบทับใบบัวจะหนีเลย
จะเอนไปหาแสงสว่าง
ไม่ยอมให้ความมืดเข้ามาครอบ
แต่จะหันไปหาแสงสว่างตลอดเวลา...

ถ้าคนเราเรียนรู้จากใบบัว

คือนอกจากเลือกมองเลือกฟังแล้ว

ยังพยายามหันจิตหันใจเข้าหาสิ่งดี

หลีกเว้นความชั่วหรือสิ่งที่เป็นอกุศล

ก็มีโอกาสเป็นสุขไปได้ครึ่งหนึ่งแล้ว

อีกครึ่งหนึ่งจะมาจากไหน

ก็มาจากการเปลี่ยนความทุกข์

ให้กลายเป็นความสุข

เหมือนกับดอกบัวนั่นเอง

ดอกบัวเกิดจากโคลนตม

ใต้สระนี้เป็นโคลนตมทั้งนั้น

แต่โคลนตมนี้แหละ ที่ทำให้เกิดดอกบัว

ที่สวยงาม เห็นแล้วเบิกบานใจ...

เห็นอย่างนี้แล้วเราก็น่าจะพัฒนาตนเอง

เพื่อฉลาดในการเปลี่ยนทุกข์ให้เป็นสุข

โคลนตมหนาแค่ไหน ดอกบัวก็สามารถ
ชูขึ้นมาจนพ้นน้ำได้ แล้วถ้าระดับน้ำสูงขึ้น
เพราะฝนตกเยอะจะทำอย่างไร
แม้น้ำจะท่วมจนมิดแต่ใบบัวและดอกบัว
ก็ไม่ยอมนะ
เขาจะยืดตัวขึ้นมาจนพ้นน้ำให้ได้
บัวจะไม่ยอมจมอยู่ใต้น้ำเลย

คนเราถ้าไม่ยอมจมอยู่กับความทุกข์
ไม่ยอมจมอยู่กับความโกรธความเศร้า
ชีวิตจะผ่องใสมาก เราต้องรู้จักยกจิต
ออกมาจากอารมณ์ที่หม่นหมองให้ได้
พอยกออกมาได้จิตใจก็จะปลอดโปร่ง ผ่องใส
จะทำอย่างนั้นได้เราต้องหมั่นฝึกฝน
ให้ฉลาดในการกู้จิตออกจากอารมณ์
กู้ออกมาให้ได้ อย่าไปจมอยู่กับมัน..."

ต้นไม้แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ๒๙ พระองค์

ต้นไม้แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ๒๙ พระองค์ ต้นไม้ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่สามารถนำมาประมวลไว้ ณ ที่นี้ มีต้นไม้ที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ๒๙ พระองค์ โดยต้นไม้ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าองค์ที่ ๑ ถึงองค์ที่ ๓ พบในชินกาลมาลีปกรณ์ และต้นไม้ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าองค์ที่ ๔ ถึงองค์ที่ ๒๙ พบในพุทธวงศ์ อันมีความดังต่อไปนี้

๑. พระตัณหังกร	ไม้สัตตปัณณะ (ตีนเป็ดขาว)
๒. พระเมธังกร	ไม้กิงสุกะ (ทองกวาว)
๓. พระสรณังกร	ไม้ปาตลี (แคฝอย)
๔. พระทีปังกร	ไม้ปิปผลิ (เลียบ)
๕. พระโกณฑ์ญญะ	ไม้สาลกัลยาณี (ขานาง)
๖. พระมังคละ	ไม้นาคะ (กากะทิง)
๗. พระสุมนะ	ไม้นาคะ (กากะทิง)
๘. พระเรวตะ	ไม้นาคะ (กากะทิง)
๙. พระโสภิตะ	ไม้นาคะ (กากะทิง)
๑๐. พระอโนมทัสสี	ไม้อัชชุนะ (รกฟ้าขาว)
๑๑. พระปทุมะ	ไม้มหาโสณะ (อ้อยช้าง,คำมอก)
๑๒. พระนารทะ	ไม้มหาโสณะ (อ้อยช้าง,คำมอก)
๑๓. พระปทุมุทตระ	ไม้สลฬะ (สน)
๑๔.. พระสุเมธะ	ไม้มหานิมพะ (สะเดาป่า)
๑๕. พระสุชาตะ	ไม้มหาเวฬุ (ไผ่ใหญ่)

๑๖. พระปิยทัสสี	ไม้กกุธะ (กุ่ม)
๑๗. พระอัตถทัสสี	ไม้จัมปกะ (จำปาป่า)
๑๘. พระธัมมทัสสี	ไม้พิมพชาละ หรือกุรวกะ (มะพลับ,ซ้องแมว)
๑๙. พระสิทธัตถะ	ไม้กัณณิการะ (กรรณิการ์)
๒๐. พระติสสะ	ไม้อสนะ (ประดู่ลาย)
๒๑. พระปุสสะ	ไม้อาลมกะ (มะขามป้อม)
๒๒. พระวิปัสสี	ไม้ปาตลิ (แคฝอย)
๒๓. พระสิขี	ไม้ปุณฑริกะ (มะม่วงป่า)
๒๔. พระเวสสภู	ไม้มหาสาละ (สาละใหญ่)
๒๕. พระกะกุสันธะ	ไม้มหาสิริสะ (ซึกใหญ่)
๒๖. พระโกนาคมนะ	ไม้อุทุมพระ (มะเดื่อ)
๒๗. พระกัสสปะ	ไม้นิโครธ (ไทร,กร่าง)
๒๘. พระโคตมะ	ไม้อัสสตถะ (พระศรีมหาโพธิ)

พระพุทธเจ้าพระองค์ปัจจุบัน พระพุทธเจ้า พระบรมศาสดาของเราทั้งหลาย

๒๙. พระเมตไตรย	ไม้นาคะ (กากะทิง)

พระพุทธเจ้าในอนาคตกาลข้างหน้า

ขอขอบพระคุณ

ที่มา : หนังสือ ความรู้เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า โดย ภัทรวรรณ วันทนชัยสุข

ต้นไม้คือลมหายใจของโลก
ปลูกต้นไม้คือสร้างลมหายใจให้โลก

จิตตวนา

ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ
รักษาป่า รักษาธรรม

ปลูกต้นไม้ รักษาป่า
ปลูกธรรมะ รักษาธรรม
ปลูกต้นไม้ รักษาธรรม
ปลูกธรรมะ รักษาป่า

รักษาป่า ปลูกต้นไม้
รักษาธรรม ปลูกธรรมะ
รักษาป่า ปลูกธรรมะ
รักษาธรรม ปลูกต้นไม้

ขอขอบพระคุณ

THAI CITY ELECTRIC

FEC | บริษัท เฟดเดอรัล อีเลคตริค จำกัด
FEDERAL ELECTRIC CORP., LTD.

ที่ให้การสนับสนุนการจัดทำหนังสือปลูกโลกดีงาม

ปลูกโลกดีงาม

ชื่อหนังสือ	ปลูกโลกดีงาม
บรรณาธิการ	สมศักดิ์ กานต์ภัทรพงศ์, ธวัชชัย โตสิตระกูล
กองบรรณาธิการ	อ.จันทิมา รักษาเสรี, นุชลดา ผลจันทน์, ณัฏฐ์ระพี บุณยะภักดี, อมรรัตน์ พุฒเจริญ, มณี ศรีเพียงจันทร์, สาวิตรี ชัยวรรณธรรม, ณหทัย จิตรชื่น, พลอยปภัส ธนวิเชียรวงษ์, ฐิฏิลักษณ์ เครือพฤกษ์
วาดภาพปกและภาพประกอบด้วยสีน้ำออแกนิก	วลัยกร สมรรถกร (ต้องการ)
ออกแบบปกและจัดรูปเล่ม	สุจิตรา พลหนองหลวง (takrepro)
จัดทำโดย	มูลนิธิปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ 45/4 ถนนอรุณอมรินทร์ ซอย 39 แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทรศัพท์	095-1639308
อีเมล	treefordhamma@gmail.com
เฟสบุ๊ค	ปลูกต้นไม้ ปลูกธรรมะ
Line ID	0951639308
พิมพ์ครั้งที่ 1	เมษายน 2563 จำนวน 6,000 เล่ม
พิมพ์ที่	ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา โทร. 0-2462-0303

ขอขอบพระคุณ และขอแสดงความอาลัยแด่
คุณวลัยกร สมรรถกร (ต้องการ)
ที่ได้รังสรรค์ผลงานภาพวาดเล่มสุดท้ายในชีวิต
อันแสนงดงามและทรงคุณค่าให้หนังสือปลูกโลกดีงาม

เย็นกายในร่มไม้
สุขใจในร่มธรรม

พระไพศาล วิสาโล

ปลูกต้นไม้ธรรมะ

มาปลูกโลกดีงามร่วมกัน

ปลูกต้นไม้ = ทำบุญ มอบต้นไม้ = มอบสิ่งดีงาม

ปลูกต้นไม้ธรรมะ ปลูกโลกดีงาม พระไพศาล วิสาโลและคณะ